

ОНОМАСИОЛОГИЧЕН КАТАЛОГ НА СЕМАНТИЧНИТЕ ПРЕХОДИ В СИНХРОНИЯ

СРЪБСКИ – БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ТЕМАТИЧНА ГРУПА “ОРЪДИЯ”

2. ‘оръдие като артефакт’ – образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’

1.1. ср. батина – б. тояга

2.1. ‘човек, охарактеризиран по свойство приписвано на артефакта’ = ‘глупав човек’ 2.1. –

1.2. ср. батина – б. сопа

2.1. ‘човек, охарактеризиран по свойство приписвано на артефакта’ = ‘глупав човек’ 2.1. –

2.1. ср. бич – б. бич

2. ‘явление, по функция подобно на б.’

2.1. ‘насилие, терор’ 2.1. +

...који су од бича турскога одбегли...

2.2. ‘нешастије; наказание’ 2.2. +

*Тога љета паде бич на сву Цетину:
стадоше морити црне оспице.*

*Болестите са бич за човека.
Бич божи.*

2.2. ср. бич – б. камшик

2. ‘явление, по функция подобно на к.’ 2.

2.1. ‘насилие, терор’ 2.1. +

2.2. ‘нешастије; наказание’ 2.2. –

3. ср. бомба – б. бомба

2. ‘явление, по функция подобно на бомба’

2.1. – 2.1. ‘внезапно, неочаквано събитие’

2.2. ‘силно, сигурно средство’ 2.2. –

Лијена ме Софија љуби и то је баш она

бомба која ће уништити мога противника.

2.3. ‘опасност’ 2.3. –

Он је вечни бунтовник ... вечна бомба.

2.4. ‘човек/ предмет с изключителни качества’ 2.4. +

*Здравко је бомба ... имућан, душеван,
заузимљив.* *Новата ѝ шапка е направо бомба.*

4. ср. ветроказ – б. ветропоказател

2. ‘човек, който бързо променя убежденията си’ 2. +

5. ср. врећа – б. чувал

2.1. – 2.1. ‘безформена дреха’

2.2. ‘пълно обкръжаване на военни единици’ 2.2. –

2.3. 'голямо количество изобщо' Истресе врећу разних новости.	2.3. + чувал с лъжи
6. ср. гајтан – б. шнур	
2. 'предмет, охарактеризиран по определено свойство' = 'тънка струя'	2. —
...само је по ... оделу истекло неколико гајтана крви.	
7. ср. даска – б. дъска	
2.1. 'слаба жена'	2.1. 'жена с малък бюст'
2.2. 'слаба карта в покера'	2.2. —
8.1. ср. ексер – б. гвоздей	
2. —	2. 'най-съществената част от нещо' Номерът на Петър е гвоздей на програмата.
8.2. ср. ексер – б. пирон	
2. —	2. 'най-съществената част от нещо' Предаването е пирон в програмата.
9. ср. жбица – б. спица	
2. —	2. 'висока и слаба жена'
10. ср. игла – б. игла	
2. 'явление, по функция подобно на и.'	2. + иглите на иронията; на болката
Боцкају шаливе игле.	
11. ср. клапа – б. дърво (късо и дебело)	
2.1. 'дебел и неподвижен човек'	2.1. —
2.2. 'глупав човек'	2.2. —
12. ср. клешта – б. клещи	
2. 'ситуация, охарактеризирана по определено свойство, приписвано на к.'	2. + в клещите на страха
2.1. = 'военна операция, при която неприятелят се обхваща от две страни';	
2.2. = 'здрavo двустранно обхващане'	
13. ср. клинац – б. клинец	
2. 'човек, охарактеризиран по определено свойство' = 'хлапак, младеж'	2. —
14. ср. кључ – б. ключ	
2.1. 'предмет, който служи за разбирането на друг предмет'	2. + ключ на загадка, ключ на задача
кључ тајне, кључ шифара	
2.2.. 'стратегически важно положение'	2.2. —
Тај град је кључ Босне.	
2.3. 'знак в началото на нотната стълбица, определящ значението на нотите'	2.3. +
2.4. 'вид захват в спортната борба'	2.4. +
2.5. 'съотношение'	2.5. —
расподела средстава по одређеном кључу	
15. ср. компас – б. компас	
2. 'човек/ предмет, определящ посока,	2. +

насока, образец’	
<i>Компас његовог живота је реч Божија.</i>	<i>компас в живота</i>
16. ср. конац – б. конец	
2.1. ’явление, по функција подобно на конец’	2.1. –
<i>конци управљања</i>	
2.2. = ’нишка на мисълта, на разговора’	2.2. –
17. ср. крпа – б. парцал	
2.1. ’нищожен човек, отрепка’	2.1. +
<i>Крпа од човјека!</i>	
2.2. ’дреха, подобна на парцал’	2.2. +
2.3. –	2.3. ’неморална жена’
18. ср. лопата – б. лопата	
2. ’голяма, едра рѣка/ шепа’	2. –
19. ср. маказе – б. ножици/ ножица	
2.1. ’опасност от две страни’	2.1. ’несъответствие между две неща’
<i>Горњи дио [шуме] паде у маказе четничких митраџеза.</i>	<i>ножица между приходи и разходи</i>
2.2. ’вид захват при спортната борба’	2.2. –
20. ср. мета – б. мишена	
2.1 ’човек/ предмет, по функција подобен на мишена’	2.1. +
2.2. ’цел, идеал’	2.2. –
<i>Развратнику ужас, испоснику мета: небо.</i>	
21. ср. метла – б. метла	
2.1. –	2.1. ’неморална жена’
2.2. ’явление, подобно по функција на метла’	2.2. +
<i>челична метла</i>	<i>синя метла</i>
22. ср. нит – б. нишка	
2. ’явление, по функција подобно на нишка’	2. +
<i>нит мишљења; црвена нит</i>	<i>нишка на мисълта; червена нишка</i>
23. ср. одбојник – б. буфер	
2. ’предмет/ човек, по функција подобен на б.’	2. +
<i>Ту је одбојник између ње и напетости и спорова породичног живота.</i>	
24. ср. оклоп – б. броня	
2. ’явление, което има свойство на броня’	2. +
<i>Против силе ... потребан је мало чвршћи оклоп него ... знање.</i>	<i>Гордостта е броня срещу предразсъдъците.</i>
25.1. ср. пањ – б. пњ	
2.1. –	2.1. ’глупав човек’
2.2. ’човек, останал без близки’	2.2. –
<i>Жена умрла, а син се није вратио из Албаније ... Никог нема ... Пањ.</i>	
2.3. ’крака, които са изгубили подвижност’	2.3. –
<i>Радије гледај ти на твоје осушене пање; не можеш ни да коракнеш.</i>	
25.2. ср. пањ – б. дрѣвник	

2.1. –	2.1. ‘глупав човек’
26. ср. сеизмограф – б. сеизмограф	
2. ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство на сеизмограф’ = ‘чувствителен човек/ предмет’	2. +
<i>...човјека претвара у ... сеизмограф...</i>	
<i>Биљке су најпрецизнији сеизмограф на свијету.</i>	
27. ср. секира – б. секира	
2. –	2. ’явление, по функция подобно на секира’ <i>данъчна секира</i>
28. ср. чегрталка – б. кречетало	
2. ‘бъбрив човек’	2. +
29. ср. четка – б. четка	
2. –	2. ‘действие, по функция подобно на четка’ = ‘комплимент’ <i>Стига четки!</i>
30. ср. чешалъ – б. гребен	
2. ‘предмет, подобен по форма на гребен’	2. –
<i>Волио сам да гледам кроз чешљеве шуме.</i>	
31. ср. цак – б. чувал	
2.1. ‘рокля с права кройка’	2.1. ‘безформена дреха’
2.2. –	2.2. ‘голямо количество изобщо’ <i>чувал с лъжи</i>
32. ср. шибица – б. клечка (кибритена)	
2.1. –	2.1. ‘слаб крайник на човек’
2.2. –	2.2. ’лице, което заема висок пост’
3. ‘оръдие като артефакт’ – номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’	
1. ср. балон – б. балон	
3.1. ‘предмет, подобен по свойство на артефакта’ = ‘дамаджана’	3.1. –
3.2. = ‘вид копринен плат’	3.2. –
2. ср. бат – б. чук (голям)	
3. ‘стебло, стрък’	3. –
3.1. ср. бич – б. бич	
3.1. ‘плитка, кичур, снопче’	3.1. –
3.2. ‘вид израстъци при низшите животни’	3.2. –
3.2. ср. бич – б. камшик	
3.1. ‘плитка, кичур, снопче’	3.1. –
3.2. ‘вид израстъци при низшите животни’	3.2. –
4. ср. врећа – б. чувал	
3. ‘част на тялото на животно или растение,	3. –

по форма/ функция подобна на чувал’

5. ср. гајтан – б. шнур

3. ‘част от жица, по форма подобна на ш.’

3. +

6. ср. гребен – б. гребен

3.1. ‘част от планина, по положение подобна на гребен’

3.1. +

гребен на планина

3.2. ‘скала в река, море’

3.2. –

3.3. ‘най-високата част от конския гръбнак’

3.3. –

3.4. ‘изпъкнала част от гръдния кош на птица’

3.4. ‘част от главата на птица, по форма подобна на гребен’

Старој туки скриштити гребен на [je] продати за младу.

гребен на петел

3.5. ‘част от предмет/ предмет, по форма подобна/ подобен на гребен’

3.5. +

гребен за вуну

3.6. –

3.6. ‘част от вълн=, по форма подобна на гребен’

гребен на вълн=

3.7. ‘уред за мъчение’

3.7. –

7. ср. даска – б. дъска

3. –

3. ‘предмет, по форма подобен на дъска’

шахматна дъска

8.1. ср. дугме – б. бутон

3.1. ‘предмет, по функция подобен на б.’

3.1. +

дугме на звонцету, на хармоници

бутон на звънец

3.2. ‘фитил на кандило’

3.2. –

3.3. –

3.3. ‘част от подметка на футболна обувка’

8.2. ср. дугме – б. копче

3.1. ‘предмет, по функция подобен на к.’

3.1. +

дугме на звонцету, на хармоници

копче на звънец

3.2. ‘фитил на кандило’

3.2. –

9. ср. жбица – б. спица

3.1. ‘предна лакътна кост’

3.1. –

3.2. ‘пръчка на клетка’

3.2. –

10. ср. игла – б. игла

3.1. ‘предмет, по форма подобен на игла’

3.1. +

плетана игла, грамофонска игла, игла за кравату

игла за плетене; грамофонна игла; игла за вратовръзка

3.2. ‘част от растение, по форма подобна на игла’

3.2. +

3.3. ‘част от животно, по форма подобна на игла’

3.3. +

3.4. ‘част от предмет/ здание, по форма подобна на игла’

3.4. +

3.5. ‘част от кристал, по форма подобна на игла’

3.5. +

11. ср. клада – б. дърво (късо и дебело)	
3. ‘окови; фалага’	3. –
12. ср. кладиво – б. чук	
3.1. ‘част от предмет, по функция/ форма подобна на чук’	3.1. +
<i>кладиво у звону</i>	
3.2. ‘спортен уред, по форма подобен на ч.’	3.2. +
3.3. ‘част от ухото, по функция подобна на ч.’	3.3. –
13. ср. клешта – б. клещи	
3.1. ‘изкуствен предмет, по форма подобен на к.’ = ‘форма за печене на обреден хляб’	3.1. –
3.2. ‘естествен предмет, по форма и функция подобен на клещи’ = ‘щипки на раци и някои насекоми’	3.2. +
14. ср. клин – б. клин	
3.1. ‘предмет, по вид подобен на к.’	3.1. –
<i>клинови сјене</i>	
3.2. –	3.2. ‘естествен предмет, по вид подобен на клин’ = ‘вид растение’
3.3. ‘клиновидно парче плат, вшито в дреха’	3.3. +
3.4. ‘войскава част, вмъкнала се дълбоко в неприятелския фронт’	3.4. +
15. ср. кључ – б. ключ	
3.1. ‘изкуствен предмет, по функция подобен на ключ’	3.1. +
<i>машински кључ</i>	<i>гаечен ключ; електрически ключ</i>
3.2. ‘естествен предмет, по функция подобен на ключ’ = ‘завой, извивка на река’	3.2. –
3.3. ‘естествен предмет, по функция подобен на ключ’ = ‘част от човешкия скелет, ключица’	3.3. –
16. ср. компас – б. компас	
3. –	3. ‘ръчен словослагателски уред’
17. ср. конац – б. конец	
3.1. –	3.1. ‘част от изкуствен предмет, подобна на конец’
	<i>конец на гнездо</i>
3.2. ‘част от естествен предмет, по форма подобен на к.’	3.2. +
<i>конац научине, прашички конац</i>	<i>конец на нерви</i>
18. ср. корпа – б. кошница	
3. ‘пакет от стоки и услуги’	3. +
<i>потрошачка корпа</i>	<i>потребителска кошница</i>
19. ср. крпа – б. парцал	
3.1. ‘части от някаква цялост’	3.1. +
<i>... села умотана у крпе магле.</i>	
3.2. ‘едри снежинки’	3.2. +

20. ср. лопата – б. лопата

3. –

21. ср. лопатица – б. лопатка

3.1. ‘предмет, по функция подобен на лопата’

лопатице водене турбине

3.2. ‘част от скелета на човек или животно’

22. ср. маказе – б. ножици/ ножица

3. ‘вид детска игра’

23. ср. метла – б. метла

3.1. ‘вид растение’

3.2. –

24. ср. нит – б. нишка

3.1. ‘част от артефакт, по форма

подобна на н.’ = мн.ч. ‘част от
тъкачния стан’

3.2. = ‘мрежа’

3.3. ‘част от естествен предмет, по
форма подобна на нишка’

нит научине

25. ср. обрам(н)ица – б. кобилица

3.1. –

3.2. –

3.3. –

3.4. ‘торба, която се носи през рамо’

26. ср. одбојник – б. буфер

3. –

27. ср. оклоп – б. броня

3.1. ‘част от плавателен съд, превозно
средство, по функция подобна на броня’

3.2. ‘част на тялото на животно, по
функция подобно на б.’

3.3. –

3.4. ‘част от естествен предмет, по
положение подобна на броня’ = ‘дебел
слой, кора (лед)’

снежни парцали

3. ‘предмет, по функция подобен
на лопата’

лопата на лодка

3.1. +

лопатки на водна турбина

3.2. +

3. –

3.1. +

3.2. ‘уред за откриване на
подслушвателни устройства,
по функция подобен на метла’

3.1. +

3.2. +

3.3. +

нишка на паяжина; нишка в корен

3.1. ‘част от везни, по форма подобна
на кобилица’

3.2. ‘част от кладенец, по форма
подобна на кобилица’

кобилица на кладенец

3.3. ‘част от механизъм, по форма
подобна на кобилица’

кобилица в пистолет

3.4. –

3. ‘част от паметта на компютър,
по функция подобна на буфер’

3.1. +

броня на танк; броня на параход

3.2. +

3.3. ‘част от кабел, уред, инструмент
по функция подобно на б.’

3.4. +

ледена броня

28. ср. пањ – б. пњн	
3. ‘дръвник’	3. –
29. ср. радијатор – б. радиатор	
3. ‘част от автомобилен двигател, по функция подобен на радиатор’	3. +
30. ср. решетка – б. решетка	
3.1. ‘съд, по форма подобен на решетка’	3.1. +
3.2. –	3.2. ‘растение, по форма подобно на р.’
31. ср. свећа – б. свещ	
3. –	3. ‘предмет, по форма и функция подобен на свещ’ <i>автомобилна свещ</i>
32. ср. свећица – б. свещичка	
3.1. ‘предмет, по форма и функция подобен на с.’ = ‘автомобилна свещ’	3.1. –
3.2. –	3.2. ‘лекарство във форма на с.’
33. ср. треска – б. треска	
3. ‘артефакт, по форма подобен на треска’	3. +
<i>Возови се сударе, све се на тријеске разлети.</i>	
34. ср. точак – б. колело	
3.1. –	3.1. ‘част на предмет, подобна по свойство на колело’
3.2. –	3.2. ‘мислена фигура, по форма подобна на колело’
35. ср. упаљач – б. запалка	
3. ‘част от снаряд, която предизвиква експлозия’	3. +
36. ср. фењер – б. фенер	
3. –	3. ‘гръден кош на птица, използван за храна’ <i>патешки фенер</i>
37. ср. чекић – б. чукче	
3.1. ‘част от ухото, по функция подобна на ч.’	3.1. +
3.2. –	3.2. мн.ч. ‘част от музикален инструмент, по функция подобен на чукче’
3.3. ‘вид морска риба’	3.3. –
<i>морски чекић</i>	
38. ср. четка – б. четка	
3.1. –	3.1. ‘част от машина, по форма подобна на четка’
3.2. ‘ресна, пискюл’	3.2. –
39. ср. чешаљ – б. гребен	
3.1. –	3.1. ‘част от планина, по положение подобна на гребен’ <i>гребен на планина</i>

3.2. –	3.2. ‘част от главата на птица, по форма подобна на гребен’ <i>гребен на петел</i>
3.3. –	3.3. ‘част от предмет/ предмет, по форма подобна на гребен’
3.4. –	3.4. ‘част от вълн=, по форма подобна на гребен’ <i>гребен на вълн=</i>
3.5. ‘част от шейна’	3.5. –

4.1. ‘оръдие като артефакт’ – метонимия: ‘артефактът като мярка за вещество’

1. ср. врећа – б. чувал	
4.1. ‘артефактът като мярка за вещество’	4.1. +
2. ср. корпа – б. кошница	
4.1. ‘артефактът като мярка за вещество’	4.1. +
3. ср. лопата – б. лопата	
4.1. ‘артефактът като мярка за вещество’	4.1. +
4. ср. свећа – б. свещ	
4.1. ‘артефактът като единица за измерване на светлина’	4.1. +
5. ср. цак – б. чувал	
4.1. ‘артефактът като мярка за вещество’	4.1. +

4.2. ‘оръдие като артефакт’ – метонимия: ‘място, обозначено по артефакта’

1. ср. пањ – б. дръвник	
4.2. –	4.2. ‘място, на което стоят дървата за горене’

4.3. ‘оръдие като артефакт’ – метонимия: ‘част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно’

1. ср. даска – б. дъска	
4.3. ‘артефакт, обозначен чрез негова част’ = мн. ‘сцена, естрада’	4.3. + <i>черна дъска; дъска за гладене</i>
2. ср. клин – б. клин	
4.3. –	4.3. ‘вид дълги панталони’
3. ср. решетка – б. решетка	
4.3. ‘артефакт, обозначен чрез своя част’ = ‘гише’	4.3. –
4. ср. свећа – б. свещ	
4.3. ‘артефакт, обозначен чрез своя част’ = ‘лампа, светилник; светлина изобщо’	4.3. –

5. ср. точак – б. колело
4.3. ‘обозначаване на цялото по артефакта’   4.3. +
= ‘велосипед’

4.4. ‘оръдие като артефакт’ – метонимия: ‘действие, обозначено чрез артефакта’

1. ср. бат – б. чук (голям)
4.4. мн.ч. ‘удряне, побой’   4.4. –
2.1. ср. батина – б. тояга
4.4. мн.ч. ‘удряне, бой’   4.4. –
2.2. ср. батина – б. сопа
4.4. мн.ч. ‘удряне, бой’   4.4. –

4.5.1. ‘оръдие като артефакт’ – метонимия: ‘произход’

1. ср. паъ – б. пън
4.5.1. ‘произход’   4.5.1. –
Ти си од поштена пања.

4.6. ‘оръдие като артефакт’ – метонимия: ‘съдържание на артефакта’

1. ср. врећа – б. чувал
4.6. ‘съдържание на артефакта’   4.6. +
2. ср. корпа – б. кошница
4.6. ‘съдържание на артефакта’   4.6. +
3. ср. лопата – б. лопата
4.6. ‘съдържание на артефакта’   4.6. +
4. ср. цак – б. чувал
4.6. ‘съдържанието на артефакта’   4.6. +

ОСНОВНА МАТРИЦА ЗА ОРЪДИЯ

1. ‘определено оръдие’ (основа за установяване на семантична еквивалентност на думите в сръбския и българския език)
2. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по определено свойство, приписвано на артефакта’
3. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’
4. метонимии:
  - 4.1. ‘артефактът като мярка за вещество’
  - 4.2. ‘място, обозначено по артефакта’
  - 4.3. ‘част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно’
  - 4.4. ‘действие, обозначено чрез артефакта’

4.5. ‘състояние/ свойство на артефакта’

4.5.1. ‘произход’

4.6. ‘съдържание на артефакта’

ВАРИРАНЕ НА ТИПОВЕТЕ ВТОРИЧНО НАЗОВАВАНЕ

В СРЪБСКИ ЕЗИК:

I. 3. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’ (59 семени)

II. 2. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по определено свойство, приписвано на артефакта’ (43 семени)

III. 4.1. ‘артефактът като мярка за вещество’ (5 семени)

IV. 4.6. ‘съдържание на артефакта’ (4 семени)

V. 4.3. ‘част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно’ (4 семени)

VI. 4.4. ‘действие, обозначено чрез артефакта’ (2 семени)

VII. 4.5.1. ‘произход’ (1 семема)

VIII. 4.2. ‘място, обозначено по артефакта’ (0 семени)

IX. 4.5. ‘състояние/ свойство на артефакта’ (0 семени)

В БЪЛГАРСКИ ЕЗИК:

I. 3. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’ (56 семени)

II. 2. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по определено свойство, приписвано на артефакта’ (36 семени)

III. 4.1. ‘артефактът като мярка за вещество’ (4 семени)

IV. 4.6. ‘съдържание на артефакта’ (3 семени)

V. 4.3. ‘част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно’ (3 семени)

VI. 4.2. ‘място, обозначено по артефакта’ (1 семема)

VII. 4.4. ‘действие, обозначено чрез артефакта’ (0 семени)

VIII. 4.5. ‘състояние/ свойство на артефакта’ (0 семени)

IX. 4.5.1. ‘произход’ (0 семени)

ТЕМАТИЧНА ГРУПА “МЕБЕЛИ”

2. ‘мебел като артефакт’ – номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’

1. ср. вешалица – б. закачалка

2. –

2. ‘част от дреха, по функция подобна на закачалка’

2. ср. застор – б. перде

2.1. –

2.1. ‘тъкан в окото, по положение подобна на перде’

2.2. 'предмет, подобен по свойство на перде' = 'абажур'	2.2. –
2.3. = 'престилка'	2.3. –
2.4. = 'покривка'	2.4. –
2.5. = 'настилка на път'	2.5. –
2.6. = 'военна част, използвана като преграда пред неприятеля'	2.6. –
3. ср. јастук – б. възглавница	
2. 'предмет, по функция подобен на възглавница'	2. +
<i>ваздушни јастук</i>	<i>въздушна възглавница</i>
4. ср. камин – б. камина	
2. 'предмет, подобен по свойство на к.' = 'пукнатина в планинска скала'	2. –
5. ср. карниша – б. корниз	
2. –	2. 'част от планина, по форма подобна на корниз'
6. ср. ковчег – б. сандък	
2. 'предмет, по форма подобен на с.' = 'куфар'	2. –
7. ср. лежај – б. легло	
2.1. 'предмет, по функция подобен на л.' = 'жилище на птица'	2.1. +
2.2. = 'място за снасяне на яйца (полог)'	2.2. +
2.3. = 'жилище на животно'	2.3. +
2.4. –	2.4. = 'корито на река'
2.5. = 'залежи'	2.5. –
2.6. = 'машинен лагер'	2.6. –
8. ср. огледало – б. огледало	
2. 'част от предмет, по функция подобна на о.' = 'спокойна водна повърхност'	2. +
9.1. ср. пећ – б. печка	
2. 'предмет, подобен по свойство на артефакта'	2. –
<i>висока пећ, коксне пећи</i>	
9.2. ср. пећ – б. пеш	
2. 'предмет, подобен по свойство на артефакта'	2. +
<i>висока пећ; коксне пећи</i>	<i>високи пеци; доменна пеш</i>
10. ср. сандук – б. сандък	
2.1. 'предмет, по форма подобен на с.' = 'ковчег'	2.1. –
2.2. = 'метална част на пушка'	2.2. –
11. ср. слика – б. картина	
2.1. 'предмет, по форма подобен на к.' = 'фотографска снимка'	2.1. –
2.2. = 'чертеж'	2.2. –

12. ср. сто – б. маса	
2.1. ‘предмет, по форма подобен на м.’	2.1. +
<i>операциони сто</i>	<i>операционна маса</i>
2.2. = ‘ритуални мебели в църква’	2.2. –
2.3. = ‘стол’	2.3. –
2.4. = ‘гимнастически уред’	2.4. –
13. ср. столица – б. стол	
2. ‘предмет, по форма подобен на с.’	2. –
= ‘катедра’	
14. ср. столъак – б. покривка (за маса)	
2. –	2. ‘естествен предмет, по функция подобен на п.’
	<i>снежна покривка; зелена покривка</i>
15. ср. чаршав – б. чаршаф	
2. ‘предмет, по свойство подобен на ч.’	2. +
= ‘покривка за маса’	

3.1. ‘мебел като артефакт’ – метонимия: ‘място, обозначено по артефакта’

1. ср. брачни кревет – б. спалня	
3.1. –	3.1. ‘помещение, обозначено по артефакта’
2. ср. креденац – б. бюфет	
3.1. –	3.1. ‘помещение, обозначено по артефакта’
3. ср. писаћи сто – б. бюро	
3.1. –	3.1. ‘помещение, обозначено по артефакта’
4. ср. сто – б. маса	
3.1. ‘място, обозначено по артефакта’	3.1. –
<i>Израше га ... за председника сиротињског стола.</i>	
5. ср. столица – б. стол	
3.1. ‘място, обозначено по артефакта’	3.1. –
= ‘седалище на държавна или духовна институция’	

3.2. ‘мебел като артефакт’ – метонимия: ‘част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно’

1. ср. писаћи сто – б. бюро	
3.2. –	3.2. ‘отделна служба в учреждение, обозначена по артефакта’
	<i>конструкторско бюро</i>
2. ср. портрет – б. портрет	
3.2. ‘част от литературно произведение, по функция подобна на портрет’	3.2. +
3. ср. слика – б. картина	

3.2.1. ‘част от литературно произведение, по функция подобна на картина’	3.2.1. +
3.2.2. ‘част от драма, по функция подобна на картина’	3.2.2. +
4. ср. сто – б. маса	
3.2.1. ‘изкуствен предмет, обозначен чрез артефакта’ = ‘сервираната на масата храна’	3.2.1. +
3.2.2. ‘естествен предмет, обозначен чрез артефакта’ = ‘седащите на масата хора’	3.2.2. +
5. ср. тапете – б. тапети	
3.2. –	3.2. ‘част от тапет, обозначена по цялото’ = ‘шарка на стена’

3.3. ‘мебел като артефакт’ – метонимия: ‘дейност, обозначена чрез артефакта’

1. ср. вешалица – б. закачалка	
3.3.1. ‘изкуствен предмет, обозначен чрез дейност на артефакта’ = ‘парчета месо/ плодове, поставени за сушене’	3.3.1. –
3.3.2. ‘изкуствен предмет, обозначен чрез дейност на артефакта’ = ‘парчета месо, нарязани като за сушене’	3.3.2. –
2. ср. писаћи сто – б. бюро	
3.3. –	3.3. ‘ръководство на учреждение’
3. ср. сто – б. маса	
3.3. ‘хранене, обозначено чрез артефакта’ <i>шведски сто</i>	3.3. + <i>шведска маса</i>
4. ср. столица – б. стол	
3.3.1. ‘изхвърляне на изпражнения, обозначено чрез артефакта’ <i>За њу карактеристични су чести прољеви (и до десет столица на дан).</i>	3.3.1. –
3.3.2. ‘служебно положение’ <i>Тресе се и клима ... његова биљежничка столица.</i>	3.3.2. + <i>Клати му се столът.</i>

3.4. ‘мебел като артефакт’ – метонимия: ‘съдържание на артефакта’

1. ср. ковчег – б. сандък	
3.4. –	3.4. ‘съдържание на артефакта’
2.1. ср. пећ – б. печка	
3.4. ‘съдържание на артефакта’ <i>Убију три вола меса, а испеку двије пећи хљеба.</i>	3.4. –
2.2. ср. пећ – б. пеш	

3.4. ‘съдържание на артефакта’	3.4. +
3. ср. сандук – б. сандък	
3.4. –	3.4. ‘съдържание на артефакта’

4. ‘мебел като артефакт’ – образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’

1. ср. завеса – б. завеса	
4. ‘явление, по функция подобно на завеса’	4. +
<i>звездена завеса; димна завеса</i>	<i>информационна завеса; димна завеса</i>
2. ср. застор – б. перде	
4. –	4. ‘човек, по функция подобен на п.’ = ‘човек, който не се интересува от важни и сериозни неща’
3. ср. огледало – б. огледало	
4. ‘предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’	4. +
<i>Очи су огледало душе.</i>	<i>Лицето е огледало на душата.</i>
4. ср. параван – б. параван	
4. ‘човек/ предмет, който играе роля на прикритие’	4. +
5. ср. слика – б. картина	
4.1. ‘човек, лице’	4.1. ‘човек, който предизвиква възхищение с красотата си’
4.2. ‘естествен предмет, по функция подобен на картина’	4.2. +
<i>крвна слика</i>	<i>крвна картина</i>
6. ср. столица – б. стол	
4. ‘предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’	4. +
<i>врућа столица</i>	<i>горещ стол</i>
7. ср. тепих – б. килим	
4. ‘предмет, по функция подобен на килим’	4. +
<i>снежан тепих</i>	<i>снежен килим</i>
8. ср. ћилим – б. килим	
4. ‘предмет, по функция подобен на килим’	4. +
<i>Она је саткала ћилим своје дуге среће.</i>	

ОСНОВНА МАТРИЦА ЗА МЕБЕЛИ

1. ‘определена мебел’ (основа за установяване на семантична еквивалентност на думите в сръбския и българския език)
2. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’
3. метонимии:

- 3.1. ‘място, обозначено по артефакта’
- 3.2. ‘част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно’
- 3.3. ‘дейност, обозначена чрез артефакта’
- 3.4. ‘съдържание на артефакта’
- 4. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’

ВАРИРАНЕ НА ТИПОВЕТЕ ВТОРИЧНО НАЗОВАВАНЕ

В СРЪБСКИ ЕЗИК:

- I.** 2. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’ (25 семеми)
- II.** 4. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ (8 семеми)
- III.** 3.2. ‘част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно’ (5 семеми)
- IV.** 3.3. ‘дейност, обозначена чрез артефакта’ (5 семеми)
- V.** 3.1. ‘място, обозначено по артефакта’ (2 семеми)
- VI.** 3.4. ‘съдържание на артефакта’ (1 семема)

В БЪЛГАРСКИ ЕЗИК:

- I.** 2. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’ (13 семеми)
- II.** 4. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ (8 семеми)
- III.** 3.2. ‘част от артефакта, обозначена чрез цялото, или обратно’ (7 семеми)
- IV.** 3.1. ‘място, обозначено по артефакта’ (3 семеми)
- V.** 3.3. ‘дейност, обозначена чрез артефакта’ (3 семеми)
- VI.** 3.4. ‘съдържание на артефакта’ (2 семеми)

ТЕМАТИЧНА ГРУПА “ОБЛЕКЛО (И УКРАШЕНИЯ)”

2. ‘облекло като артефакт’ – номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’

1. ср. вео – б. воал

2. –

2. ‘петно, предизвикано от чуждо тяло във фотографско изображение’

2. ср. волан – б. волан

2. ‘автомобилно кормило’

2. +

3. ср. грудњак – б. елек

2.1. ‘част от предмет, подобна по функция на е.’ = ‘част от конски хамут’

2.1. –

2.2. ‘част от предмет, подобна по функция на е.’ = ‘сутиен’

2.2. –

4. ср. дугме – б. копче

2.1. 'част от артефакт, по форма подобна на к.'	2.1. +
<i>дугме на звонцету; на хармоници</i>	<i>копче на звънец</i>
2.2. 'фитил на кандило'	2.2. –
5. ср. каиш – б. колан	
2.1. 'артефакт, по форма подобен на к.'	2.1. –
<i>Скини и онај каиш сланине.</i>	
2.2. = 'една от страничните дъски на лодка'	2.2. –
6. ср. капа – б. шапка	
2.1. 'част от естествен или изкуствен предмет, по местоположение подобен на ш.'	2.1. +
2.2. –	2.2. 'заглавие с едър шрифт, по положение подобно на шапка'
	2.3. 'административно ръководство'
2.3. –	
7. ср. капуљача – б. качулка	
2. –	2. 'част на тялото на животно, по форма подобна на качулка'
	2. = 'автомобилно кормило'
8. ср. карнер – б. волан	
2. 'част от предмет, подобна по форма на в.' = 'ловна кожена торба'	2. 'предмет, по функция подобен на престилка'
9. ср. кецеља – б. престилка	
2. –	
10. ср. кожух – б. кожух	
2.1. –	2.1. 'предмет, по функция подобен на кожух'
	<i>кожух на двигател</i>
2.2. –	2.2. 'част на тялото на животно, по функция подобна на кожух'
11. ср. копрена – б. воал	
2. 'част от предмет, подобна по функция на в.' = 'черна лента като знак за траур'	2. 'петно, предизвикано от чуждо тяло във фотографско изображение'
12. ср. копча – б. копче (телено)	
2. 'артефакт, по функция и форма подобен на телено копче' = 'хирургическа скоба'	2. –
13. ср. костим – б. костюм	
2. 'артефакт, по функция подобен на костюм' = 'специализирано облекло'	2. +
<i>купаћи костим; костим у позоришту</i>	<i>бански костюм;</i>
14. ср. кошуља – б. риза	<i>театрален костюм</i>
2.1. –	2.1. 'част на човешкото тяло, по функция подобна на риза'
	<i>риза на утробния плод</i>
2.2. 'част от тялото на животно, по функция подобна на риза'	2.2. +
<i>Ту змија кошуљу свлачи.</i>	<i>риза на змия</i>
2.3. 'предмет, по функция и положение подобен на риза' = 'корици'	2.3. –

*Узе са нојног ормарића мрку картонску
кошуљу: рукопис...*

15. ср. крагна – б. јака

2. ‘пјана в чаша наливна бира’

2. +

16. ср. манжет(н)а – б. маншет

2. –

2. ‘част от устројство, по форма
подобна на маншет’

17. ср. муф – б. маншон

2. ‘артефакт, по функција и форма подобен
на маншон’

2. +

2.1. = ‘муфа’

2.1. = ‘автомобилна част’

2.2. –

2.2. ‘част от тјалото на животно,
предназначена за храна’

патешки маншон

18. ср. набор – б. гњнка

2.1. ‘част от земната кора, по форма
подобна на гњнка’

2.1. +

2.2. ‘част на лицето, по форма
подобна на гњнка’

2.2. +

2.3. ‘част на човешки мозък, по форма
подобна на гњнка’

2.3. +

19. ср. обруб – б. обшивка

2. ‘артефакт, по функција и форма подобен
на о.’ = ‘рѣб’

2. –

20. ср. одело – б. костюм

2. ‘артефакт, по функција подобен на
жилетка’ = ‘защитно облекло’

2. +

ронилачко одело

водолазен костюм

21. ср. оковратник – б. јака

2.1. –

2.1. ‘пјана в чаша наливна бира’

2.2. ‘част на предмет, подобна по својство
на јака’ = ‘вратоврзка’

2.2. –

2.3. = ‘нашийник’

2.3. –

22. ср. пантлика (пантљика) – б. панделка

2. ‘предмет, охарактеризиран по својство,
приписвано на артефакта’

2. –

*Изјаха напред до ... завоја са којѣга се далеко
догледа повијена пантљика јеличкога друма.*

23. ср. папуча – б. чехъл

2. ‘артефакт, по функција и форма подобен на ч.’

2.1. = ‘стъпало на превозно средство’

2.1. –

2.2. = ‘предмет, поставян под колело като спирачка’

2.2. –

2.3. = ‘метална поставка’

2.3. –

24.1. ср. плашт – б. плащ

2.1. ‘част от облеклото на католически свещеник’

2.1. –

2.2. ‘част от тјалото на мекотело животно’

2.2. –

2.3. ‘обложка за ценни книжа, без която те нямат

2.3. –

пълна юридическа сила’	
2.4. ‘повърхност на цилиндрично тяло’	2.4. –
24.2. ср. плашт – б. мантия	
2.1. ‘част от облеклото на католически свещеник’	2.1. +
2.2. ‘част от тялото на мекотело животно’	2.2. +
2.3. ‘обложка за ценни книжа, без която те нямат пълна юридическа сила’	2.3. –
2.4. ‘повърхност на цилиндрично тяло’	2.4. –
25. ср. подвеза – б. жартиер	
2. ‘артефакт, по функция и форма подобен на ж.’	
2.1. = ‘вид кърпа за глава’	2.1. –
2.2. = ‘част от платно на лодка’	2.2. –
2.3. –	2.3. +
	<i>жартиер на тролей</i>
26. ср. подвезица – б. жартиер	
2. ‘артефакт, по функция и форма подобен на ж.’	
2.1. = ‘връзка за мустаци’	2.1. –
2.2. = ‘част от платно на лодка’	2.2. –
2.3. –	2.3. +
	<i>жартиер на тролей</i>
27. ср. појас – б. пояс	
2. ‘артефакт, по функция и форма подобен на п.’	
2.1. ‘част от земната повърхност, по форма подобна на пояс’	2.1. +
<i>тропски појас</i>	<i>тропически пояс</i>
2.2. ‘част от земното пространство с насаждения’	2.2. +
<i>шумски појас</i>	<i>горски пояс</i>
2.3. ‘част от човешкото тяло, по форма подобна на пояс’	2.3. +
<i>ременски појас</i>	<i>раменен пояс</i>
2.4. ‘спортна хватка, по форма подобна на п.’	2.4. –
2.5. ‘част от повърхността на кълбо между два кръга’	2.5. –
2.6. ‘артефакт, по форма подобен на п.’	2.6. +
<i>појас за спасаване</i>	<i>спасителен пояс</i>
28.1. ср. постава – б. хастар	
2. ‘артефакт, по функция и форма подобен на х.’	
2.1. = ‘подложка, основа’	2.1. = ‘подложка под боя’
<i>Озго ... плавијем словима на бијелој постави писаше...</i>	
2.2. = ‘сервирана храна и съдовете, в които е поднесена’	2.2. –
<i>Сједну [свати] за пунијем столом, и сваки се забави својом поставом и чутуром.</i>	
2.3. = ‘съд, в който капе ракията от казана при варене’	2.3. –
2.4. = ‘положение’	2.4. –

**Исти је случај само с обратном поставом
ногу код бекхенда.**

2.5. = ‘постановка’ 2.5. –

кореографска постава; постава шаховских фигура

28.2. ср. постава – б. подплата

2. ‘артефакт, по функција и форма подобен на п.’

2.1. = ‘подложка, основа’ 2.1. –

Озго ... плавијем словима на бијелој

постави писаше...

2.2. = ‘сервирана храна и съдовете, в които е
поднесена’ 2.2. –

**Сједну [свати] за пунијем столом, и сваки се
забави својом поставом и чутуром.**

2.3. = ‘сјд, в който капе ракията от казана при варене’ 2.3. –

2.4. = ‘положение’ 2.4. –

**Исти је случај само с обратном поставом ногу
код бекхенда.**

2.5. = ‘постановка’ 2.5. –

кореографска постава; постава шаховских фигура

29. ср. поткошуља – б. потник

2. – 2. ‘артефакт, по функција
подобен на п.’ = ‘плъстена
постилка под седло на кон’

30. ср. прегача – б. престилка

2. – 2. ‘предмет, по функција
подобен на престилка’

31. ср. прслук – б. жилетка

2.1. ‘артефакт, по функција подобен на жилетка’ 2.1. +

защитни прслук

**спасителна жилетка
защитна жилетка**

2.2. ‘артефакт, по функција подобен на
жилетка’ = ‘сутиен’ 2.2. –

32. ср. ревер – б. ревер

2. ‘артефакт, по функција и форма подобен на р.’

2.1. = ‘задна страна на монета; гръб на нещо’ 2.1. –

2.2. = ‘защитена от неприятеля страна на окоп
или крепостна стена’ 2.2. –

33. ср. реса – б. ресна

2.1. ‘част от растение, подобна по форма на р.’ = ‘реса’ 2.1. –

2.2. ‘част от човешкото тяло, подобна по форма на р.’
= ‘мъжец’ 2.2. –

2.3. ‘част от човешкото тяло, подобна по форма на р.’
= ‘долната част на ухото’ 2.3. –

2.4. ‘част от главата на животно (коза, кокошка),
подобна по форма на р.’ 2.4. –

34. ср. рукав – б. ръкав

2.1. ‘част от река, по форма подобна на ръкав’ 2.1. +

2.2. 'коридор за качване в самолет'	2.2. +
2.3. 'част от суша, по форма подобна на ръкав, която навлиза във водно пространство'	2.3. –
2.4. 'артефакт, подобен на ръкав, който се отделя от основната си част'	2.4. –
На осмом километру један рукав на десно: то је пут који води преко Церна.	
35. ср. сукња – б. пола	
2. –	2. мн.ч. 'подножие на планина, по форма подобна на пола'
36. ср. трака – б. лента	
2.1. 'част от артефакт, по форма подобна на лента'	2.1. +
трака неба; трака дима	лента дим
лева трака пута	лявата лента на пътя
2.2. 'гъсеница на танк, трактор'	2.2. –
37. ср. хаљина – б. рокля	
2. 'артефакт, по функция подобен на р.'	
2.1. = мн.ч. 'дрехи, облекло'	2.1. –
Рекао сам официрима како чезнем за тренутком кад ћу моћи да свучем војничке хаљине.	
2.2. = мн.ч. 'спално бельо'	2.2. –
У велике дењкове увезане [су] спаваће хаљине.	
38. ср. џеп – б. джоб	
2.1. 'част от чанта, по форма и функция подобна на джоб'	2.1. +
џеп у таџи	джоб на чанта
2.2. –	2.2. 'част на предмет (естествен/изкуствен), по форма подобна на джоб'
	джоб (на зъбния венец)
2.3. –	2.3. 'сандвич, по форма подобен на джоб'
	джоб със салати
2.4. –	2.4. 'папка, по форма подобна на джоб'
2.5. –	2.5. 'място за паркиране, по форма подобно на джоб'
2.6. 'артефакт, по форма подобен на джоб' = 'обкръжена от противника войска'	2.6. –
39. ср. шешир – б. шапка (с периферия)	
2. 'артефакт, по форма подобен на шапка' = 'абажур'	2. –
40.1. ср. шлем – б. шлем	
2. 'защитна метална шапка,	2. –

по функция подобна шлем’

40.2. ср. шлем – б. каска

2. ‘защитна метална шапка,
по функция подобна шлем’

41. ср. шлеп – б. шлейф

2. ‘предмет, по функция подобен на
шлейф’ = ‘шлеп’

2. ‘предмет, по функция подобен на к.’
= ‘стоящ сешоар във фризьорски салон’

2. –

НАЗВАНИЯ ЗА УКРАШЕНИЯ

42. ср. гривна – б. гривна

2.1. ‘железен обръч върху предмет,
по форма подобен на гривна’

2.2. –

2.3. ‘артефакт, по функция и форма
подобен на гр.’ = ‘низа’

***О вратима дућана висиле су гривне
ораха, гривне сувих риба ...***

2.4. мн.ч. = ‘окови’

43. ср. ђердан – б. гердан

2.4. –

44. ср. медальон – б. медальон

2.1. ‘артефакт, по функция и форма
подобен на медальон’ = ‘рамка’

2.2. –

45. ср. наруквица – б. гривна

2.1. –

2.2. –

46. ср. огърлица – б. огърлица

2. ‘артефакт, по функция и форма
подобен на огърлица’

2.1. = ‘яка’

2.2. = ‘нашийник на животно’

2.3. = ‘цветни пера по шията на птица’

47. ср. пръстен – б. пръстен

2.1. –

2.2. ‘предмет, по форма подобен
на пръстен’

Извади читав пръстен краковске кобасице.

2.3. ‘метален обръч върху предмет,
по форма и функция подобен на пръстен’

2.1. +

2.2. ‘част на тялото на бебе, по
форма подобна на гривна’

2.3. –

2.4. –

2.4. ‘част от шията на животно, по
функция подобна на гердан’

2.1. +

2.2. ‘ястие, по форма подобно на м.’

2.1. ‘железен обръч върху предмет,
по форма подобен на гривна’

2.2. ‘част на тялото на бебе, по
форма подобна на гривна’

2. –

2.1. –

2.2. –

2.3. –

2.1. ‘част от естествен предмет,
по функция подобен на пръстен’
лунен пръстен

2.2. +

2.3. +

3. ‘облекло като артефакт’ – образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’

1. ср. вео – б. воал

3. ‘предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ = ‘тънък слой’ 3. +

А град свети спава под велом тишине.

2. ср. друкер – б. копче (секретно)

3.1. ‘човек, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ = ‘запалянко’ 3.1. –

3.2. ‘човек, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ = ‘работник, който прави метални части чрез извиване’ 3.2. –

3. ср. каиш – б. колан

3. ‘явление, охарактеризирано по свойство, приписвано на артефакта’ = ‘измама’ 3. –

*Уверио [сам се] да у овој ствари има неког каиша
који је могла удесити само ... покварена душа.*

4. ср. кожух – б. кожух

3. ‘предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ 3. –

*На влажним ливадама лежали бијели дебели
кожуси магле.*

5. ср. копрена – б. воал

3. ‘предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ = ‘покривало’ 3. +

*Под копреном маховине меке тужне стоје
развалине.* *под воала на сњя*

6. ср. копча – б. копче (телено)

3. ‘предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ = ‘връзка, свързване’ 3. –

*Камени мост је прелаз ... и неопходна копча
на друму који веже Босну са Србијом.*

7. ср. кошуља – б. риза

3. ‘предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ = ‘горен слой’ 3. +

Храст голи, трн ... обукоше кошуљу леда. *ледена риза*

8. ср. кравата – б. вратовръзка

3. ‘спортна хватка, по форма подобна на вр.’ 3. –

9. ср. огртач – б. наметало

3. ‘предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ = ‘покривало’ 3. +

Кише ... првим огртачем прекривају поља. *наметалото на здрача*

10.1. ср. плашт – б. плащ

3. ‘предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ = ‘маска, прикритие’ 3. +

Под плаштем човекољубља кријете своје *под плаща на ноцта*

праве намере.

10.2. ср. плашт – б. мантия

3. ‘предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ = ‘маска, прикритие’

Под плаштем човекољубља кријете своје праве намере.

11. ср. подсукња – б. фуста

3. –

12. ср. постава – б. подплата

3. –

13. ср. сукња – б. пола

3. ‘човек, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’ = ‘страхливец’

3. +

под мантията на ноцта

3. ‘жената како предмет на чувствено одношение од страна на мъжете’

3. ‘явление, по функция подобно на подплата’
Успехите му имат добра подплата од знания.

3. –

НАЗВАНИЯ ЗА УКРАШЕНИЯ

15. ср. минђуша – б. обеца

3. –

3. явление, охарактеризирано по свойство, приписвано на артефакта’ = ‘поука’
Нека да ти е за обеца на ухото.

16. ср. прстен – б. пръстен

3. –

3. ‘положение, по функция подобно на пръстен’
пръстен на блокадата

4.1.0. ‘облекло како артефакт’ – метонимия: ‘обозначаване на частта по цялото или на цялото по частта му’

1. ср. деколте – б. деколте

4.1.0. –

4.1.0. ‘дреха с деколте’

2. ср. трака – б. лента

4.1.0. ‘филм’

4.1.0. +

НАЗВАНИЯ ЗА УКРАШЕНИЯ

3. ср. прстен – б. пръстен

4.1.0. ‘обозначаване на частта по цялото или цялото по частта му’ = ‘детска игра

4.1.0. +

с пръстен’

4.1.1. ‘облекло като артефакт’ – метонимия: ‘обозначаване на човека като единица чрез артефакта’

1. ср. **беретка** – б. **барета**

4.1.1. ‘военнослужещи, обозначени чрез артефакта’

црвене беретке

4.1.1. +

червени барети; сини барети

2. ср. **капут** – б. **палто**

4.1.1. ‘обозначаване на човек по характерно облекло’ = ‘гражданин’

Није био капут никада пријатељ гуњицу.

4.1.1. –

3. ср. **прегача** – б. **престилка**

4.1.1. ‘обозначаване на човек по характерно облекло’ = ‘гражданин’

Колико се људи послије кају ... кад се не зна јесу ли јаче гаће или прегача.

4.1.1. –

4. ср. **сукња** – б. **пола**

4.1.1. ‘жена, обозначена чрез артефакта’

4.1.1. –

5. ср. **шапка** – б. **фуражка**

4.1.1. –

4.1.1. ‘военнослужещ’

6. ср. **шлем** – б. **каска**

4.1.1. ‘военнослужещи, обозначени чрез артефакта’

плави шлемови

4.1.1. +

сини каски

7. ср. **шубара** – б. **калпак**

4.1.1. –

4.1.1. ‘обозначение на човека като единица чрез артефакта’

4.2. ‘облекло като артефакт’ – метонимия: ‘действие, обозначено по артефакта’

1. ср. **чизма** – б. **ботуш**

4.2. ‘действие, обозначено по артефакта’ = ‘насилие’

*Не да да у овај ... крај закорачи туђа
жељезна чизма.*

4.2. +

турски ботуш

ботуш на нашественика

НАЗВАНИЯ ЗА УКРАШЕНИЯ

2. ср. **прстен** – б. **пръстен**

4.2. ‘действие, обозначено по артефакта’ = ‘годеж’

Мој пријатељ ... испросио девојку и иде с

4.2. –

друштвом на прстен.

4.3. ‘облекло като артефакт’ – метонимия: ‘съдържанието на артефакта’

1. ср. чизма – б. ботуш

4.3. ‘съдържанието на артефакта’

4.3. –

Ево теби три чизме дуката.

2. ср. цеп – б. джоб

4.3. ‘обозначаване на парични средства по артефакта’

4.3. +

джоб на българина

Кад год убудуће цепови радника буду угрожени, синдикати ће морати ... да се ставе на страну радника.

4.4. ‘облекло като артефакт’ – метонимия: ‘част на човешкото тяло, назована по частта на дрехата, която я покрива’

1. ср. појас – б. пояс

4.4. ‘част на човешкото тяло, която се намира на мястото на колана’

4.4. +

4.5.1. ‘облекло като артефакт’ – метонимия: ‘произход’

1. ср. појас – б. пояс

4.5.1. ‘произход’

4.5.1. –

Три-четири појаса провела су у њој [кућици] свој век...

ОСНОВНА МАТРИЦА ЗА ОБЛЕКЛО (И УКРАШЕНИЯ)

1. ‘определено облекло’ (основа за установяване на семантична еквивалентност на думите в сръбския и българския език)

2. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта’

3. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта’

4. метонимии:

4.1.0. ‘обозначаване на частта по цялото или цялото по частта му’

4.1.1. ‘обозначаване на човек като единица чрез артефакта’

4.2. ‘действие, обозначено по артефакта’

4.3. ‘съдържанието на артефакта’

4.4. ‘част на човешкото тяло, назована по частта на дрехата, която я покрива’

4.5. ‘състояние, свойство на артефакта’

4.5.1. 'произход'

ВАРИРАНЕ НА ТИПОВЕТЕ ВТОРИЧНО НАЗОВАВАНЕ

В СРЪБСКИ ЕЗИК:

I. 2. номинативна метафора: 'част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта' (76 семеми)

II. 3. образна метафора: 'човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта' (12 семеми)

III. 4.1.1. 'обозначаване на човек като единица чрез артефакта' (5 семеми)

IV. 4.1.0. 'обозначаване на частта по цялото или цялото по частта му' (2 семеми)

V. 4.2. 'действие, обозначено по артефакта' (2 семеми)

VI. 4.3. 'съдържанието на артефакта' (2 семеми)

VII. 4.4. 'част на човешкото тяло, назована по частта на дрехата, която я покрива' (1 семема)

VIII. 4.5.1. 'произход' (1 семема)

IX. 4.5. 'състояние, свойство на артефакта' (0 семеми)

В БЪЛГАРСКИ ЕЗИК:

I. 2. номинативна метафора: 'част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на артефакта' (49 семеми)

II. 3. образна метафора: 'човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на артефакта' (9 семеми)

III. 4.1.1. 'обозначаване на човек като единица чрез артефакта' (4 семеми)

IV. 4.1.0. 'обозначаване на частта по цялото или цялото по частта му' (3 семеми)

V. 4.2. 'действие, обозначено по артефакта' (1 семема)

VI. 4.3. 'съдържанието на артефакта' (1 семема)

VII. 4.4. 'част на човешкото тяло, назована по частта на дрехата, която я покрива' (1 семема)

VIII. 4.5.1. 'произход' (0 семеми)

IX. 4.5. 'състояние, свойство на артефакта' (0 семеми)

ТЕМАТИЧНА ГРУПА "СЪДОВЕ"

2.1. 'съд като артефакт' – метонимия: 'съдържание на артефакта'

1. ср. бачва – б. бьчва

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

2. ср. бокал – б. кана

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

3. ср. боца – б. бутилка

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

4. ср. буре – б. буре

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

5. ср. ведро – б. ведро

2.1. 'съдържание на артефакта' 2.1. +

6. ср. врч – б. стомна

2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
7. ср. здела – б. паница	
2.1.' съдържание на артефакта'	2.1. +
8.1. ср. кабао – б. кофа	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
8.2. ср. кабао – б. ведро	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
9. ср. карафа – б. гарафа	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
10. ср. каца – б. каца	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
11. ср. кашика – б. лъжица	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
12. ср. кашичица – б. лъжичка	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
13. ср. корито – б. корито	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
14. ср. котао – б. котел	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
15. ср. кофа – б. кофа	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
16. ср. кригла – б. халба	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
17. ср. крчаг – б. стомна	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
18.1. ср. лонац – б. гърне	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
18.2. ср. лонац – б. тенджера (дълбока)	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
19. ср. лонче – б. канче	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
20. ср. пехар – б. чаша (за вино)	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
21. ср. тањир – б. чиния	
2.1.' съдържание на артефакта'	2.1. +
22. ср. тегла – б. буркан	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
23.1. ср. тепсија – б. тава	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
23.2. ср. тепсија – б. тепсия	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
24. ср. тигањ – б. тиган	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
25. ср. ћуп – б. делва	
2.1. 'съдържание на артефакта'	2.1. +
26. ср. флаша – б. шише	
2.1.' съдържание на артефакта'	2.1. +

27. ср. чајник – б. чайник	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
28. ср. чаша – б. чаша	
2.1. ‘съдържанието на артефакта’	2.1. +
29. ср. чашица – б. чашка	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
30. ср. чашка – б. чашка	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
31. ср. чинија – б. купа	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
32.1. ср. цезва – б. джезве	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
32.2. ср. цезва – б. кафеник	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
33. ср. шерпа – б. тенджера (плитка)	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +
34. ср. шоља – б. чаша (порцеланова)	
2.1. ‘съдържание на артефакта’	2.1. +

2.2. ‘съд като артефакт’ – метонимия: ‘артефактът като мярка за вещество’

1. ср. бачва – б. бъчва	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2.+
2. ср. боца – б. бутилка	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
3. ср. буре – б. буре	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2.+
4. ср. ведро – б. ведро	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2.+
5. ср. кабао – б. кофа	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2.+
6. ср. карафа – б. гарафа	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2.+
7. ср. кашика – б. лъжица	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
8. ср. кашичица – б. лъжичка	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
9. ср. кофа – б. кофа	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2.+
10. ср. пехар – б. чаша (за вино)	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
11. ср. таъир – б. чиния	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
12. ср. тегла – б. буркан	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
13. ср. флаша – б. шише	

2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
14. ср. чаша – б. чаша	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
15. ср. чашица – б. чашка	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
16. ср. чашка – б. чашка	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +
17. ср. шоља – б. чаша (порцеланова)	
2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’	2.2. +

2.3.0. ‘съд като артефакт’ – метонимия: ‘действие, обозначено по артефакта’

1. ср. кригла – б. халба	
2.3.0. –	2.3.0. ‘действие пиене на бира’ <i>обръща халбите</i>
2. ср. чаша – б. чаша	
2.3.0.1. ‘пиене на спиртни напитки’ <i>чаше сушити; у чашу заглядати</i>	2.3.0.1. + <i>обича чашата; обръща чашите</i>
2.3.0.2. ‘умиране’ <i>Снашла га је смртна чаша.</i>	2.3.0.2. –
3. ср. чашица – б. чашка	
2.3.0. ‘пиене на спиртни напитки’	2.3.0. +
4. ср. чашка – б. чашка	
2.3.0. ‘пиене на спиртни напитки’	2.3.0. +
5. ср. шоља – б. чаша (порцеланова)	
2.3.0. ‘действие гадаене на бъдещето’ <i>гледати у шољу</i>	2.3.0. + <i>обича чашата; обръща чашите</i>

2.3.1. ‘съд като артефакт’ – метонимия: ‘ситуация/ част от ситуация, обозначена от артефакта’

1. ср. пехар – б. чаша (за вино)	
2.3.1. –	2.3.1. ‘ситуация на употреба на спиртно питие’ <i>Седнахме на чаша.</i>
2. ср. чаша – б. чаша	
2.3.1. –	2.3.1. ‘ситуация на употреба на спиртно питие’ <i>Седнахме на чаша.</i>
3. ср. чашица – б. чашка	
2.3.1. –	2.3.1. ‘ситуация на употреба на спиртно питие’ <i>Седнахме на чашка.</i>
4. ср. чашка – б. чашка	
2.3.1. –	2.3.1. ‘ситуация на употреба на спиртно питие’ <i>Седнахме на чашка.</i>

3. ‘съд като артефакт’ – номинативна метафора: ‘предмет/ част на предмет, подобен/ подобна по свойство (външно или функционално) на артефакта’

1. ср. боца – б. бутилка

3. ‘предмет, подобен по външност на артефакта’ 3. +

плинска боца

газова бутилка

2. ср. буре – б. буре

3. ‘предмет, подобен по външност на артефакта’ 3. –

пластично буре

3. ср. виљушка – б. вилица

3. ‘предмет, по форма подобен на вилица, който служи за опора’ 3. ‘предмет, подобен на вилица’

виљушка на чамцу; виљушка на телефонском апарату

вилница на електрокар

4. ср. здела – б. паница

3. ‘част от човешкото тяло, подобна на п.’ 3. –
= ‘таз’

5. ср. кашика – б. лъжица

3.1. ‘артефакт, по форма подобен на л.’ 3.1. +

кашика багера

лъжица на багер

3.2. = ‘част от воденично колело’ 3.2. –

3.3. = ‘вид изкуствена примамка на въдица’ 3.3. –

3.4. = ‘обувалка’ 3.4. –

6. ср. кашичица – б. лъжичка

3. – 3. ‘вдлъбнатина под гръдната кост на човек’

7. ср. корито – б. корито

3.1. ‘предмет, подобен по форма на артефакта’ = ‘корпус на лодка’ 3.1. –

3.2. ‘вдлъбнатина в земята за река, по форма подобна на корито’ 3.2. +

3.3. ‘посока/ път, по който нещо се движи’ 3.3. –

Живот тече ... својим природним током у кориту стварности.

8. ср. котло – б. котел

3.1. ‘артефакт, по форма подобен на к.’ 3.1. +
= ‘вид двигател’

парни котло

парен котел

3.2. ‘географски обект, по форма подобен на котел’ = ‘котловина’ 3.2. –

3.3. ‘обкръжена от неприятел войска’ 3.3. –

9. ср. левак – б. фуния

3.1. ‘пространство или дупка, по форма подобна на фуния’ 3.1. –

3.2. ‘част от тялото на главоного’ 3.2. –

мекотело животно‘

10.1. ср. лонац – б. гърне

3.1. ‘предмет, подобен по външност на артефакта’

ноћни лонац

3.2. ‘предмет, подобен по външност на артефакта’

лонац ауспуха

3.3. = ‘саксия’

10.2. ср. лонац – б. тенджера (дълбока)

3.1. ‘предмет, подобен по външност на артефакта’

ноћни лонац

3.2. ‘предмет, подобен по външност на артефакта’

лонац ауспуха

3.3. = ‘саксия’

11. ср. нож – б. нож

3. ‘част от инструмент, по функция подобна на нож’

нож машине

12. ср. пехар – б. чаша (за вино)

3. ‘предмет, подобен по външност на артефакта’

спортски пехар

13. ср. решето – б. решето

3. ‘машина, по функция подобна на решето’ = ‘веялка’

14. ср. табла – б. табла

3. ‘дъска с разчертани полета или линии, на която се играе някаква игра’

шаховска табла

15. ср. тањир – б. чиния

3.1. ‘небесно тяло, подобно по форма на артефакта’

летећи тањир

3.2. –

3.3. –

16. ср. тегла – б. буркан

3. –

3.1. +

нощно гърне

3.2. +

гърне на ауспух

3.3. –

3.1. –

3.2. –

3.3. –

3. +

нож на машина

3.1. ‘предмет, по форма подобен на чаша’

язовирна чаша

3.2. ‘детайл, по форма подобен на чаша’
чаша на електрически стълб

3. –

3. –

3.1. +

летяща чиния

3.2. ‘артефакт, по форма подобен на чиния’

тоалетна чиния

3.3. ‘уред, по форма подобен на чиния’
сателитна чиния

3.1. ‘полицейска кола със синя лампа’

3.2. ‘лампа на автомобил със специален режим’

17. ср. тепсија – б. тава

3. –

18. ср. флаша – б. шише

3. –

19. ср. чаша – б. чаша

3. –

20. ср. чашица – б. чашка

3. ‘предмет, по форма подобен на чашка’

3.1. = ‘електрически изолатор’

3.2. –

3.3. ‘част от човешкото тяло, подобна на ч.’

= ‘част от колянната става’

= ‘част от бъбрека’

3.4. –

21. ср. чашка – б. чашка

3. ‘предмет, по форма подобен на чашка’

3.1. = ‘електрически изолатор’

3.2. –

3.3. ‘част от човешкото тяло, подобна на ч.’

= ‘част от колянната става’

= ‘част от бъбрека’

3.4. ‘част на растение, по форма подобна на чашка’

3.5. ‘обвивка на плода на растение’

чашка кестена

3.6. ‘естествен предмет, по форма

подобен на ч.’ = ‘вид раковина’

22. ср. чеп – б. тапа

3. ‘артефакт, по форма подобен на т.’

3.1. = ‘панта на врата’

3.2. = ‘памучен или марлен тампон’

23. ср. чинија – б. купа

3. –

24. ср. шоља – б. чаша (порцеланова)

3. ‘предмет, по форма подобен на артефакта’ = ‘тоалетна чиния’

WC шоља

3. ‘артефакт, по форма подобен на т.’
= ‘грамофонна плоча’

3. ‘предмет, подобен по форма на шише’
шише на газена лампа

3.1. ‘предмет, по форма подобен на чаша’
язовирна чаша

3.2. ‘детайл, по форма подобен на чаша’
чаша на електрически стълб

3.1. +

3.2. = ‘част на сутиен’

сутиен с меки чашки

3.3. –

3.4. ‘част на растение’

чашка на лале

3.1. +

3.2. = ‘част на сутиен’

сутиен с меки чашки

3.3. –

3.4. +

чашка на лале

3.5. –

3.6. –

3.1. –

3.2. –

3. ‘артефакт, по форма подобен на к.’
спортна купа; купа на шампионите

3.1. ‘предмет, по форма подобен на чаша’

язовирна чаша

3.2. ‘детайл, по форма подобен на чаша’

4. 'съд като артефакт' – образна метафора: 'човек/ предмет, характеризирани по свойство, приписвано на артефакта'

1. ср. бачва – б. бѣчва

4.1. –

4.1. 'дебел човек'

4.2. –

4.2. 'човек, който пие много'

2. ср. буре – б. буре

4. 'дебел човек'

4. –

3. ср. кабао – б. кофа

4. –

4. 'глава'

4. ср. каца – б. каца

4. –

4. 'дебел човек'

5. ср. корито – б. корито

4. –

4. 'стар плавателен съд'

6. ср. котло – б. котел

4. –

4. 'предмет, по свойство подобен на к.'

котел на войната; котел от чувства

7. ср. кофа – б. кофа

4. –

4. 'глава'

8.1. ср. лонац – б. гърне

4. –

4. 'съкровище'

8.2. ср. лонац – б. тенджера (дълбока)

4. –

4. 'голяма шапка'

9. ср. лонче – б. канче

4. –

4. 'глава'

10. ср. решето – б. решето

4. 'човек, който не може да пази тайна'

4. 'предмет, който е надупчен'

стана на решето

11. ср. сито – б. сито

4. –

4. 'предмет, който създава преграда за преминаване'

12. ср. таъир – б. чиния

4. 'човек, характеризирани по свойство, приписвано на артефакта' = 'двуличен, неискрен човек'

4. –

(као) ердельски таъир

13. ср. ђуп – б. делва

4. –

4. 'съкровище'

14. ср. чеп – б. тапа

4.1. 'натрупване на коли, хора и др., което предизвиква задръстване'

4.1. +

4.2. 'човек, който обича да пие'

4.2. –

4.3. –

4.3. 'нисък човек'

15. ср. шерпа – б. тенджера (плитка)

ОСНОВНА МАТРИЦА ЗА СЪДОВЕ

1. ‘определен съд или определена домакинска принадлежност’ (основа за установяване на семантична еквивалентност на думите в сръбския и българския език)
2. метонимии:
  - 2.1. ‘съдържанието на артефакта’
  - 2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’
  - 2.3.0. ‘действие, обозначено по артефакта’
  - 2.3.1. ‘ситуация/ част от ситуация, обозначена от артефакта’
3. номинативна метафора: ‘предмет/ част на предмет, подобен/ подобна по свойство(външно или функционално) на артефакта’
4. образна метафора: ‘човек/ предмет, характеризирани по свойство, приписвано на артефакта’

ВАРИРАНЕ НА ТИПОВЕТЕ ВТОРИЧНО НАЗОВАВАНЕ**В СРЪБСКИ ЕЗИК:**

- I. 2.1. ‘съдържанието на артефакта’ (34 семемии)
- II 3. номинативна метафора: ‘предмет/ част на предмет, подобен/ подобна по свойство(външно или функционално) на артефакта’ (32 семемии)
- III. 2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’ (17 семемии)
- IV. 4. образна метафора: ‘човек/ предмет, характеризирани по свойство, приписвано на артефакта’ (5 семемии)
- V. 2.3.0. ‘действие, обозначено по артефакта’ (5 семемии)
- VI. 2.3.1. ‘ситуация/ част от ситуация, обозначена от артефакта’ (0 семемии)

В БЪЛГАРСКИ ЕЗИК:

- I. 2.1. ‘съдържанието на артефакта’ (31 семемии)
- II 3. номинативна метафора: ‘предмет/ част на предмет, подобен/ подобна по свойство(външно или функционално) на артефакта’ (22 семемии)
- III. 4. образна метафора: ‘човек/ предмет, характеризирани по свойство, приписвано на артефакта’ (14 семемии)
- IV. 2.2. ‘артефактът като мярка за вещество’ (14 семемии)
- V. 2.3.0. ‘действие, обозначено по артефакта’ (3 семемии)
- VI. 2.3.1. ‘ситуация/ част от ситуация, обозначена от артефакта’ (2 семемии)

ТЕМАТИЧНА ГРУПА "РАСТЕНИЯ"

2.1. метонимия: 'определено растение' – 'плод на растението'

1. ср. ананас – б. ананас	
2.1. 'плод на ананас'	2.1. +
2. ср. бадем – б. бадем	
2.1. 'плод на бадем'	2.1. +
3. ср. банана – б. банан	
2.1. 'плод на банан'	2.1. +
4. ср. боровница – б. черна боровинка	
2.1. 'плод на черна боровинка'	2.1. +
5. ср. бресква – б. праскова	
2.1. 'плод на праскова'	2.1. +
6. ср. брусница – б. червена боровинка	
2.1. 'плод на червена боровинка'	2.1. +
7. ср. бундева – б. тиква	
2.1. 'плод на тиква'	2.1. +
8. ср. вишња – б. вишна	
2.1. 'плод на вишна'	2.1. +
9. ср. глог – б. глог	
2.1. 'плод на глог'	2.1. –
10.1. ср. грах – б. боб	
2.1. 'плод на боб'	2.1. +
10.2. ср. грах – б. фасул	
2.1. 'плод на фасул'	2.1. +
11. ср. грашак – б. грах	
2.1. 'плод на грах'	2.1. +
12. ср. диња – б. пъпеш	
2.1. 'плод на пъпеш'	2.1. +
13. ср. дрен – б. дрян	
2.1. 'плод на дрян'	2.1. –
14. ср. дуд – б. черница	
2.1. 'плод на черница'	2.1. +
15. ср. дуња – б. дюля	
2.1. 'плод на дюля'	2.1. +
16. ср. јабука – б. ябълка	
2.1. 'плод на ябълка'	2.1. +
17. ср. јагода – б. ягода	
2.1. 'плод на градинска ягода'	2.1. +
18. ср. јечам – б. ечемик	
2.1. 'плод на ечемик'	2.1. +
19. ср. кајсија – б. кайсия	
2.1. 'плод на кайсия'	2.1. +
20.1. ср. келераба – б. алабаш	
2.1. 'плод на алабаш'	2.1. +
20.2. ср. келераба – б. гулия	

2.1. 'плод на гулия'	2.1. +
21. ср. кестен – б. кестен	
2.1. 'плод на кестен'	2.1. +
22. ср. кикирики – б. фъстък	
2.1. 'плод на фъстък'	2.1. +
23. ср. краставац – б. краставица	
2.1. 'плод на краставица'	2.1. +
24. ср. кромпир – б. картоф	
2.1. 'грудката на картофа като плод'	2.1. мн.ч. +
25. ср. крушка – б. круша	
2.1. 'плод на круша'	2.1. +
26. ср. кукуруз – б. царевича	
2.1. 'плод на царевича'	2.1. +
27. ср. купина – б. къпина	
2.1. 'плод на къпина'	2.1. +
28. ср. купус – б. зеле	
2.1. 'плод на зеле'	2.1. +
29. ср. лећа – б. леща	
2.1. 'плод на леща'	2.1. +
30. ср. лимун – б. лимон	
2.1. 'плод на лимон'	2.1. +
31. ср. лубеница – б. диня	
2.1. 'плод на диня'	2.1. +
32. ср. малина – б. малина	
2.1. 'плод на малина'	2.1. +
33. ср. мандарина – б. мандарина	
2.1. 'плод на мандарина'	2.1. +
34. ср. марелица – б. зарзала	
2.1. 'плод на зарзала'	2.1. +
35. ср. маслина – б. маслина	
2.1. 'плод на маслина'	2.1. +
36. ср. мограњ – б. нар	
2.1. 'плод на нар'	2.1. +
37. ср. мрква – б. морков	
2.1. 'плод на морков'	2.1. +
38. ср. мурва – б. черница	
2.1. 'плод на черница'	2.1. +
39. ср. мушмула – б. мушмула	
2.1. 'плод на мушмула'	2.1. +
40. ср. нар – б. нар	
2.1. 'плод на нар'	2.1. +
41. ср. наранџа – б. портокал	
2.1. 'плод на портокал'	2.1. +
42. ср. огрозд – б. цариградско грозде	
2.1. 'плод на цариградско грозде'	2.1. +
43. ср. орах – б. орех	
2.1. 'плод на орех'	2.1. +

44. ср. оскоруша – б. скоруша	
2.1. ‘плод на скоруша’	2.1. +
45. ср. памук – б. памук	
2.1. –	2.1. ’плод от памук’
46.1. ср. паприка – б. чушка	
2.1. ‘плод на чушка’	2.1. +
46.2. ср. паприка – б. пипер(ка)	
2.1. ‘плод на пипер(ка)’	2.1. +
47. ср. парадајз – б. домати	
2.1. ’плод на домати’	2.1. +
48.1. ср. пасуљ – б. боб	
2.1. ‘плод на боб’	2.1. +
48.2. ср. пасуљ – б. фасул	
2.1. ‘плод на фасул’	2.1. +
49. ср. патлиџан – б. патладжан	
2.1. ’плод на патладжан’	2.1. +
50. ср. пиринач – б. ориз	
2.1. ‘плод на ориз’	2.1. +
51. ср. писташ – б. шамфъстък	
2.1. ‘плод на шамфъстък’	2.1. +
52. ср. поморанџа – б. портокал	
2.1. ‘плод на портокал’	2.1. +
53. ср. просо – б. просо	
2.1. ‘плод на просо’	2.1. +
54. ср. пшеница – б. пшеница	
2.1. ‘плод на пшеница’	2.1. +
55. ср. раж – б. рџ	
2.1. ’плод на рџ’	2.1. +
56. ср. репа – б. ряпа	
2.1. ‘плод на ряпа’	2.1. +
57. ср. ребизла – б. френско грозде	
2.1. ‘плод на френско грозде’	2.1. +
58. ср. рџа – б. ориз	
2.1. ‘плод на ориз’	2.1. +
59. ср. ротквица – б. репичка	
2.1. ’плод на репичка’	2.1. +
60. ср. смоква – б. смокиња	
2.1. ‘плод на смокиња’	2.1. +
61. ср. сочиво – б. леща	
2.1. ’плод на леща’	2.1. +
62. ср. сунцокрет – б. слънчоглед	
2.1. ’плод на слънчоглед’	2.1. +
63. ср. сусам – б. сусам	
2.1. ‘плод на сусам’	2.1. +
64. ср. тиква – б. тиква	
2.1. ‘плод на тиква’	2.1. +
65. ср. тиквица – б. тиквичка	

2.1. 'плод на тиквичка'	2.1. +
66. ср. трешња – б. череша	
2.1. 'плод на череша'	2.1. +
67. ср. тришља – б. шамфъстък	
2.1. 'плод на шамфъстък'	2.1. +
68. ср. трънина – б. трънка	
2.1. 'плод на трънка'	2.1. +
69. ср. удика (удиковина) – б. калина	
2.1. –	2.1. 'плод на калина'
70. ср. хељада – б. елда	
2.1. 'плод на елда'	2.1. +
71. ср. цвекла – б. цвекло	
2.1. 'грудка от цвекло'	2.1. +
72. ср. целер – б. целина	
2.1. 'корен/ листа на целина'	2.1. +
73. ср. цанарика – б. джанка	
2.1. 'плод на джанка'	2.1. +
74. ср. шаргарепа – б. морков	
2.1. 'плод на морков'	2.1. +
75. ср. шипак – б. шипка	
2.1. 'плод от шипка'	2.1. +
76. ср. шљива – б. слива	
2.1. 'плод на слива'	2.1. +
77. ср. шумска јагода – б. горска јагода	
2.1. 'плод на горска јагода'	2.1. +

2.2. метонимия: 'определено растение' – артефакт от растението: 'ястие от растението'

1. ср. ананас – б. ананас	
2.2. 'сок от ананас'	2.2. +
2. ср. бамња – б. бамя	
2.2. 'ястие от бамя'	2.2. +
3. ср. боранија – б. зелен фасул	
2.2. 'ястие от зелен фасул'	2.2. +
4. ср. боровница – б. черна боровинка	
2.2. 'сок от боровинки'	2.2. +
5. ср. бресква – б. праскова	
2.2. –	2.2. 'напитка от праскови'
6. ср. бундева – б. тиква	
2.2. –	2.2. 'ястие от тиква'
7. ср. вишња – б. вишна	
2.2. 'сок от вишни'	2.2. +
8.1. ср. грах – б. боб	
2.2. 'ястие от боб'	2.2. +
8.2. ср. грах – б. фасул	

2.2. ‘ястие от фасул’	2.2. +
9. ср. грашак – б. грах	
2.2. ‘ястие от грах’	2.2. +
10. ср. жито – б. жито	
2.2. ‘ястие от жито’	2.2. +
2.2.1. ‘ритуално ястие от варена пшеница за помен’	2.2.1. +
11. ср. јабука – б. ябълка	
2.2. ‘напитка от ябълки’	2.2. +
12. ср. кајсија – б. кайсия	
2.2. –	2.2. ‘напитка от кайсии’
13. ср. камилица – б. лайка/ лайкучка	
2.2. ‘чай от лайка’	2.2. +
14. ср. кикирики – б. фъстък	
2.2. ‘ядки на фъстък като храна’	2.2. +
15. ср. коприва – б. коприва	
2.2. ‘ястие от коприва’	2.2. +
16. ср. краставац – б. краставица	
2.2. мн.ч. ‘ястие от краставица’	2.2. мн.ч. +
17. ср. кромпир – б. картоф	
2.2. ‘ястие от картофи’	2.2. мн.ч. +
18. ср. кукуруз – б. царевица	
2.2. ‘зърна царевица като храна’	2.2. +
<i>Попржи мало кукуруза на тави!</i>	
19. ср. купус – б. зеле	
2.2. ‘ястие от зеле’	2.2. +
20. ср. лећа – б. леща	
2.2. ‘ястие от леща’	2.2. +
21. ср. лимун – б. лимон	
2.2. –	2.2. ‘сок на лимон’
22. ср. липа – б. липа	
2.2. ‘чай от липа/липов цвят’	2.2. +
23. ср. лобода – б. лобода	
2.2. ‘ястие от лобода’	2.2. +
24. ср. лук – б. лук	
2.2. ‘ястие от лук’	2.2. +
25. ср. малина – б. малина	
2.2. –	2.2. ‘напитка от малини’
26. ср. мандарина – б. мандарина	
2.2. –	2.2. ‘напитка от мандарини’
27. ср. метвица – б. мента	
2.2. –	2.2. ‘чай от мента’
28. ср. мрква – б. морков	
2.2. ‘ястие от моркови’	2.2. +
29. ср. нана – б. мента	
2.2. –	2.2. ‘чай от мента’
30. ср. наранца – б. портокал	

2.2. –	2.2. ‘напитка от портокали’
31. ср. орах – б. орех	
2.2. ‘ядка на орех като храна’	2.2. +
32.1. ср. паприка – б. чушка	
2.2. мн. ч. ‘ястие от чушка’	2.2. мн. ч. +
32.2. ср. паприка – б. пипер(ка)	
2.2. мн. ч. ‘ястие от пипер(ка)’	2.2. мн. ч. +
33. ср. парадајз – б. домати	
2.2. мн. ч. ‘ястие от домати’	2.2. мн.ч. +
34.1. ср. пасуљ – б. боб	
2.2. ‘ястие от боб’	2.2. +
34.2 ср. пасуљ – б. фасул	
2.2. ‘ястие от фасул’	2.2. +
35. ср. патлиџан – б. патладжан	
2.2. ‘ястие от патладжани’	2.2. мн.ч. +
36. ср. пелен – б. пелин	
2.2.1. ‘настойка от пелин като лекарство’	2.2.1. –
2.2.2. –	2.2.2. ‘вино, подправено с пелин’
37. ср. пиринач – б. ориз	
2.2. ‘ястие от ориз’	2.2. +
38. ср. писташ – б. шамфъстък	
2.2. ‘ядки на шамфъстък като храна’	2.2. +
39. ср. поморанџа – б. портокал	
2.2. –	2.2. ‘напитка от портокали’
40. ср. рибизла – б. френско грозде	
2.2. –	2.2. ‘напитка от френско грозде’
41. ср. риџа – б. ориз	
2.2. ‘ястие от ориз’	2.2. +
42. ср. ротквиџа – б. репичка	
2.2. ‘ястие от репички’	2.2. +
43.1. ср. салата – б. маруля	
2.2. ‘ястие от маруля’	2.2. +
2.2.1. ‘ястие от пресни зеленчуџи’	2.2.1. –
43.2. ср. салата – б. салата	
2.2. ‘ястие от салата’	2.2. +
2.2.1. ‘ястие от пресни зеленчуџи’	2.2.1. +
44. ср. сочиво – б. леща	
2.2. ‘ястие от леща’	2.2. +
45. ср. спанаћ – б. спанак	
2.2. ‘ястие от спанак’	2.2. +
46. ср. сунџокрет – б. слънџоглед	
2.2. –	2.2. ‘семе на слънџоглед като храна’
47. ср. тиква – б. тиква	
2.2. –	2.2. ‘ястие от тиква’
48. ср. тиквиџа – б. тиквичка	
2.2. мн.ч. ‘ястие от тиквички’	2.2. +
49. ср. трешња – б. череша	

2.2. –	2.2. ‘напитка от череши’
50. ср. тришља – б. шамфъстък	
2.2. ‘ядки на шамфъстък като храна’	2.2. +
51. ср. хельда – б. елда	
2.2. –	2.2. ‘ястие от елда’
52. ср. цвекла – б. цвекло	
2.2. ‘ястие от цвекло’	2.2. +
53. ср. целер – б. целина	
2.2. ‘ястие от целина’	2.2. +
54. ср. шаргарепа – б. морков	
2.2. ‘ястие от моркови’	2.2. +
55. ср. шипак – б. шипка	
2.2. –	2.2. ‘чай от шипки’
56. ср. шпинат – б. спанак	
2.2. ‘ястие от спанак’	2.2. +

2.3. метонимия: ‘определено растение’ – артефакт от растението: ‘семето/ растението като подправка’

1. ср. анасон (анис) – б. анасон	
2.3. ‘семето на анасона като подправка’	2.3. +
2. ср. бели лук – б. чесън	
2.3. ‘чесънът като подправка’	2.3. +
3. ср. каранфил – б. карамфил	
2.3. –	2.3. ‘сушени цветни пъпки от южно дърво, упортебявани като подправка и лекарство’
4. ср. ким – б. ким	
2.3. ‘кимът като подправка’	2.3. +
5. ср. лук – б. лук	
2.3. –	2.3. ‘лукът като подправка’
6. ср. метвица – б. мента	
2.3. –	2.3. ‘семе или листа от мента като подправка’
7. ср. мирођија – б. копър	
2.3. ‘копърът като подправка’	2.3. +
8. ср. нана – б. мента	
2.3. –	2.3. ‘семе или листа от мента като подправка’
9.1. ср. паприка – б. чушка	
2.3. ‘чушката като подправка’	2.3. –
9.2. ср. паприка – б. пипер(ка)	
2.3. ‘пиперът като подправка’	2.3. +
10. ср. першун – б. магданоз	
2.3. ‘магданозът като подправка’	2.3. +
11. ср. сусам – б. сусам	

2.3. 'семената на сусам като подправка'	2.3. +
12. ср. хрен – б. хрян	
2.3. 'хрянът като подправка'	2.3. +
13. ср. целер – б. целина	
2.3. 'целината като подправка'	2.3. +
14. ср. чешњак – б. чесън	
2.3. 'чесънът като подправка'	2.3. +
15. ср. чубар/ чубрика – б. чубрица	
2.3. 'чубрицата като подправка'	2.3. +
16.1. ср. шафран – б. минзухар	
2.3. 'листа от минзухар като подправка'	2.3. –
16.2. ср. шафран – б. шафран	
2.3. 'листа от шафран като подправка'	2.3. +

2.4. метонимия: 'определено растение' – артефакт от растението: 'промишлен продукт от растението'

1. ср. багрем – б. акация	
2.4. –	2.4. 'дървесина от акация като промишлен продукт'
2. ср. бреза – б. бреза	
2.4. –	2.4. 'дървесина от бреза като промишлен продукт'
3. ср. брест – б. бряст	
2.4. –	2.4. 'дървесина от бряст като промишлен продукт'
4. ср. буква – б. бук	
2.4. –	2.4. 'дървесина от бук като промишлен продукт'
5. ср. граб – б. габър	
2.4. –	2.4. 'дървесина от габър като промишлен продукт'
6. ср. дуван – б. тютюн	
2.4. 'листата на тютюна като промишлен продукт'	2.4. +
7. ср. јавор – б. явор	
2.4. –	2.4. 'дървесина от явор като промишлен продукт'
2.4.1. 'изделие от яворова дървесина' = 'яворова гусла'	2.4.1. –
8. ср. јасен – б. ясен	
2.4. –	2.4. 'дървесина от ясен като промишлен продукт'
9. ср. камилица – б. лайка/ лайкучка	
2.4. 'лайката като лекарство'	2.4. +
10. ср. кедар – б. кедър	

2.4. –	2.4. ‘дървесина от кедър като промишлен продукт’
11. ср. конопља – б. коноп	
2.4. ‘дреха от коноп’	2.4. ‘влакно от коноп като промишлен продукт’
12. ср. кромпир – б. картоф	
2.4. ‘грудката на картофа като хранителен продукт’	2.4. +
13. ср. лан – б. лен	
2.4. ‘текстилен продукт от лен’	2.4. +
14. ср. липа – б. липа	
2.4.1. ‘дървесина от липа’	2.4.1. +
2.4.2. ‘липов цвят’	2.4.2. +
15. ср. орах – б. орех	
2.4. –	2.4. ‘дървесина от орех като промишлен продукт’
16. ср. памук – б. памук	
2.4. ‘влакно от памук като промишлен продукт’	2.4. +
17. ср. топола – б. топола	
2.4. –	2.4. ‘дървесина от топола като промишлен продукт’
18. ср. трешња – б. череша	
2.4. –	2.4. ‘изделие от черешова дървесина’
19. ср. храст – б. дъб	
2.4. –	2.4. ‘дървесина от дъб като промишлен продукт’
20. ср. шимшир – б. чимшир	
2.4. –	2.4. ‘дървесина от чимшир като промишлен продукт’

2.5. метонимия: ‘определено растение’ – артефакт от растението: ‘храна за животни от растението’

1. ср. детелина – б. детелина	
2.5. ‘детелината като храна за животни’	2.5. +
2. ср. дуд – б. черница	
2.5. ‘листа от черница като храна за животни’	2.5. +
3. ср. зоб – б. овес	
2.5 ‘овесът като храна на животни’	2.5. +
4. ср. јечам – б. ечемик	
2.5 ‘ечемикът като храна на животни’	2.5. +
5. ср. ким – б. ким	

2.5. ‘кимът като храна за животни’	2.5. –
6. ср. кукуруз – б. царевица	
2.5. ‘царевицата като храна за животни’	2.5. +
7. ср. люцерка (люцерна) – б. люцерна	
2.5. ‘люцерната като храна за животни’	2.5. +
8. ср. мурва – б. черница	
2.5. ‘листа от черница като храна за животни’	2.5. +
9. ср. овас – б. овес	
2.5 ‘овесът като храна на животни’	2.5. +
10. ср. просо – б. просо	
2.5 ‘просото като храна на животни’	2.5. +
11. ср. цвекла – б. цвекло	
2.5. –	2.5. ‘цвеклото като храна за животни’

2.6. метонимия: ‘определено растение’ – ‘място, заето с растението’

1. ср. бели лук – б. чесън	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с чесън’
2. ср. бресква – б. праскова	
2.6. –	2.6. мн.ч. ‘място, заето с праскови’
3. ср. буква – б. бук	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с бук’
4. ср. бундева – б. тиква	
2.6. –	2.6. мн.ч. ‘място, заето с тикви’
5. ср. врба – б. върба	
2.6. –	2.6. мн.ч. ‘място, заето с върби’
6. ср. граб – б. габър	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с габър’
7.1. ср. грах – б. боб	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с боб’
7.2. ср. грах – б. фасул	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с фасул’
8. ср. деспик – б. лавандула	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с лавандула’
9. ср. детелина – б. детелина	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с детелина’
10. ср. дуван – б. тютюн	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с тютюн’
11. ср. жито – б. жито	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с жито’
12. ср. зоб – б. овес	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с овес’
13. ср. ябука – б. ябълка	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с ябълки’
14. ср. јагода – б. ягода	

2.6. –	2.6. мн.ч. ‘място, заето с градински ягоди’
15. ср. јечам – б. ечемик	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с ечемик’
16. ср. кајсија – б. кайсия	
2.6. –	2.6. мн.ч. ‘място, заето с кайсии’
17. ср. конопља – б. коноп	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с коноп’
18. ср. коприва – б. коприва	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с коприва’
19. ср. краставац – б. краставица	
2.6. –	2.6. мн.ч. ‘място, заето с краставици’
20. ср. кромпир – б. картоф	
2.6. –	2.6. мн. ч. ‘място, заето с картофи’
21. ср. крушка – б. круша	
2.6. –	2.6. мн.ч. ‘място, заето с круши’
22. ср. кукуруз – б. царевица	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с царевица’
23. ср. купина – б. кџпина	
2.6. –	2.6. мн.ч. ‘място, заето с кџпини’
24. ср. купус – б. зеле	
2.6. –	2.6. ‘място, заето със зеле’
25. ср. лаванда – б. лавандула	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с лавандула’
26. ср. лан – б. лен	
2.6. –	2.6. ’място, заето с лен’
27. ср. леџа – б. леща	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с леща’
28. ср. лук – б. лук	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с лук’
29. ср. луцерка (луцерна) – б. люцерна	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с люцерна’
30. ср. малина – б. малина	
2.6. –	2.6. мн.ч. ‘място, заето с малини’
31. ср. метвица – б. мента	
2.6. –	2.6. ’място, заето с мента’
32. ср. мироџија – б. копър	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с копър’
33. ср. мрква – б. морков	
2.6. –	2.6. мн. ч. ‘място, заето с моркови’
34. ср. нана – б. мента	
2.6. –	2.6. ’място, заето с мента’
35. ср. овас – б. овес	
2.6. –	2.6. ‘място, заето с овес’
36. ср. орах – б. орех	
2.6. –	2.6. мн.ч. ’място, заето с орехи’
37. ср. памук – б. памук	

2.6. –	2.6. 'място, заето с памук'
38.1. ср. паприка – б. чушка	
2.6. –	2.6. мн.ч. 'място, заето с чушки'
38.2. ср. паприка – б. пипер(ка)	
2.6. –	2.6. 'място, заето с пипер'
39. ср. парадајз – б. домат	
2.6. –	2.6. мн.ч. 'място, заето с домати'
40.1. ср. пасуљ – б. боб	
2.6. –	2.6. 'място, заето с боб'
40.2. ср. пасуљ – б. фасул	
2.6. –	2.6. 'място, заето с фасул'
41. ср. патлиџан – б. патладжан	
2.6. –	2.6. мн.ч. 'място, заето с патладжани'
42. ср. першун – б. магданоз	
2.6. –	2.6. 'място, заето с магданоз'
43. ср. просо – б. просо	
2.6. –	2.6. 'място, заето с просо'
44. ср. пшеница – б. пшеница	
2.6. –	2.6. 'място, заето с пшеница'
45. ср. раж – б. рџ	
2.6. –	2.6. 'място, заето с рџ'
46. ср. репа – б. ряпа	
2.6. –	2.6. 'място, заето с ряпа'
47. ср. ротквица – б. репичка	
2.6. –	2.6. мн.ч. 'място, заето с репички'
48.1. ср. салата – б. маруля	
2.6. –	2.6. 'място, заето с маруля'
48.2. ср. салата – б. салата	
2.6. –	2.6. 'място, заето със салата'
49. ср. сочиво – б. леща	
2.6. –	2.6. 'място, заето с леща'
50. ср. спанаћ – б. спанак	
2.6. –	2.6. 'място, заето със спанак'
51. ср. сунцокрет – б. слънчоглед	
2.6. –	2.6. 'място, заето със слънчоглед'
52. ср. тиква – б. тиква	
2.6. –	2.6. мн.ч. 'място, заето с тикви'
53. ср. трешња – б. череша	
2.6. –	2.6. мн.ч. 'място, заето с череши'
54. ср. храст – б. дџб	
2.6. –	2.6. 'място, заето с дџб'
55. ср. цвекла – б. цвекло	
2.6. –	2.6. 'място, заето с цвекло'
56. ср. целер – б. целина	
2.6. –	2.6. 'място, заето с целина'
57. ср. чешњак – б. чесън	
2.6. –	2.6. 'място, заето с чесън'

- 58. ср. шаргарепа – б. морков**
 2.6. – 2.6. мн. ч. ‘място, заето с моркови’
- 59. ср. шљива – б. слива**
 2.6. – 2.6. мн. ч. ‘място, заето със сливи’
- 60. ср. шпинат – б. спанак**
 2.6. – 2.6. ‘място, заето със спанак’

3. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на растението’

- 1. ср. боранија – б. зелен фасул**
 3. ‘незначителни хора’ 3. –
- 2. ср. буква – б. бук**
 3. ‘глупав човек’ 3. –
*Па шта ћу му де кад је буква, па
 не зна ништа.*
- 3. ср. бундева – б. тиква**
 3.1. – 3.1. ‘глупав човек’
 3.2. – 3.2. ‘глава като част на тялото
 на човек’
- 4. ср. јаблан – б. топола (пирамидална)**
 3. ‘здрав момък, юнак’ 3. –
*Децо моја, јаблани моји, што
 тако изгубосте.*
- 5. ср. јабука – б. ябълка**
 3.1. ‘мил, любим човек’ 3.1. –
Ницо, јабуко моја, јеси ли ми жив?
 3.2. ‘подарък като знак на благодарност’ 3.2. –
*Јуче је имао сукоб са женом јер је примила
 прасе као јабуку од једног сељака.*
- 6. ср. јавор – б. явор**
 3. ‘народна песен в съпровод на яворова гусла’ 3. –
*Стољетни плач јавора претвара се у
 сијевање ханџара.*
- 7. ср. јагода – б. ягода**
 3. ‘мил, любим човек’ 3. –
*Зар да ти, јагоро моја, таквог
 младожењу нађем?*
- 8. ср. кикирики – б. фъстџк**
 3. – 3. ‘малък, дребен човек’
- 9. ср. кукурек – б. кукуряк**
 3. – 3. ‘бодър човек’
- 10. ср. лала – б. лале**
 3. ‘шеговито название за селянин
 от Войводина’ 3. –
- 11. ср. ловор – б. лавър**

3. 'лавров венец като символ на слава'	3. мн.ч. 'клони от лавър като символ на победа и слава'
12 ср. ловорика – б. дафина	
3. 'лавров венец като символ на слава'	3. –
13. ср. лоза – б. лоза	
3. 'род, роднинство'	3. –
<i>Ти не верујеш у онога бога коме се краљеви од лозе Немањине клањају.</i>	
14. ср. мимоза – б. мимоза	
3. –	3. 'срамежлива жена'
15. ср. мушмула – б. мушмула	
3. –	3. обща негативна характеристика
16. ср. нарцис – б. нарцис	
3. –	3. 'самовлюбен човек'
17. ср. паприка – б. чушка	
3. –	3. 'сприхав човек'
18. ср. пелен – б. пелин	
3. 'горчивина, яд, мька'	3. –
<i>На ране још ми бич падаше твој, да горчи буде пелен мога пута.</i>	
19. ср. репа – б. ряпа	
3. –	3. 'глупав човек'
20. ср. ружа – б. роза	
3. 'красива жена'	3. –
<i>О, Хајкуна, ружа тек развита.</i>	
21.1. ср. салата – б. маруля	
3. 'орџфана книга'	3. –
21.2. ср. салата – б. салата	
3. 'орџфана книга'	3. –
22. ср. суноврат – б. нарцис	
3. –	3. 'самовлюбен човек'
23. ср. сунцокрет – б. слънчоглед	
3. –	3. 'човек, който променя убежденията си в зависимость от обстановката'
24. ср. тиква – б. тиква	
3.1. 'глупав човек'	3.1. +
3.2. 'глава като част на тялото на човек'	3.2. +
3.3. 'предмет, подобен по вид на тиква'	3.3. –
<i>Има ли на тој тикви [месецу] људи?</i>	
25. ср. топола – б. топола	
3. –	3. 'стройна жена'
26. ср. цвекла – б. цвекло	
3. 'дебело румено момиче'	3. –
27. ср. чичак – б. репей	
3. 'досаден човек'	3. +

4. номинативна метафора: ‘част от предмет/ предмет, подобна/ -ен по свойство (външно или функционално) на растението’

1. ср. бадем – б. бадем

4.1. ‘част от човешкото тяло, подобна по свойство на б.’ = ‘сливица’ 4.1. –

4.2. ‘бадемът като шарка’ 4.2. –

... појас на бадеме

2. ср. банана – б. банан

4. – 4. ‘плажна атракция, по форма подобна на банан’

3. ср. божур – б. божур

4. ‘румения, червен цвят’ 4. –

На образима су јој цветали црвени божури.

4. ср. буква – б. бук

4. ‘улей’ 4. –

Оца [су му] убили ... на тај начин што су га пустили кроз воденичну букву.

5. ср. грашак – б. грах

4. ‘предмет, по форма подобен на грах’ = ‘капка’ 4. –

На челу грашак од зноја.

6. ср. жито – б. жито

4. ‘общо название за зърнени култури’ 4. –

7. ср. златица – б. жълтурче

4. ‘вид муха’ 4. –

8. ср. јаблан – б. топола (пирамидална)

4.1. ‘вид тревисто растение, планински божур’ 4.1. –

4.2. ‘вид зимна ябълка’ 4.2. –

9. ср. јабука – б. ябълка

4.1. ‘изкуствен предмет, по форма подобен на ябълка’ 4.1. –

4.1.1. ‘ръкохватка’ 4.1.1. –

4.1.2. ‘част от седло’ 4.1.2. –

4.2. ‘естествен предмет, по форма 4.2. +

подобен на ябълка’ / и **јабучица**

4.2.1. ‘част на окото, по форма 4.2.1. +
подобна на ябълка’ *очна ябълка*

4.2.2. ‘част на лицето, по форма 4.2.2. +

подобна на я.’

4.2.3. ‘част от бедрената/ раменната 4.2.3. +

кост, по форма подобна на я.’

4.2.4. ‘част от гърлото на мъж’ 4.2.4. –

Док је говорио, јабука на грлу му је играла.

10. ср. јагода – б. ягода

4.1. ‘плод, по форма подобен на ягода’ <i>јагода на купини, јагода на бриљану</i>	4.1. –
4.2. ‘част от човешкото тяло, по форма подобен на ягода’ и јагодица	4.2. –
4.2.1. = ‘върхът на пръст’	
4.2.2. = ‘скула’	
11. ср. јечам – б. ечемик	
4. –	4. ‘гноино образование на окото по форма подобно на ечемик’ <i>ечемик на окото</i>
12. ср. каранфил – б. карамфил	
4. ‘вид корал’	4. –
13. ср. крушка – б. круша	
4. ‘артефакт, по форма подобен на круша’ <i>У стаклену крушку сместио је [Едисон] угљенисано влакно од бамбусове трске... Иза појаса вири жута крушка кубуре.</i>	4. + <i>медицинска круша</i>
14. ср. крушчица – б. крушка	
4. –	4. ‘артефакт, по форма подобен на к.’ <i>електрическа крушка</i>
15. ср. лала – б. лале	
4. –	4. ‘пола във формата на лале’
16. ср. лећа – б. леща	
4.1. ‘прозрачно тяло с изпъкнала или вдлъбната повърхност, което пречупва светлината’	4.1. +
4.2. ‘част от окото’	4.2. +
17. ср. лоза – б. лоза	
4. ‘стебло на увивно растение, ластуна’	4. –
18. ср. маслачак – б. глухарче	
4. ‘гърне за масло’	4. –
19. ср. мирођија – б. копър	
4. ‘общо название за подправка’	4. –
20. ср. ружа – б. роза	
4.1. ‘артефакт, във формата на роза’ <i>ружа ветрова</i>	4.1. + <i>роза на ветровете</i>
4.2. ‘розата като шарка’	4.2. + <i>плат на рози</i>
4.3. ‘руменина, розов цвят’ <i>Прве руже зора на кук горски баца.</i>	4.3. –
21. ср. сочиво – б. леща	
4.1. ‘общо название за варива’	4.1. –
4.2. ‘прозрачно тяло с изпъкнала или вдлъбната повърхност, което пречупва светлината’	4.2. +
4.3. ‘част от окото’	4.3. +
22. ср. тиквица – б. тиквичка	

4. мн.ч. ‘стъклен съд в химическа лаборатория обикн. за дестилация’	4. –
23. ср. тулипан – б. лале	
4. –	4. ‘пола във формата на лале’
24. ср. шипак – б. шипка	
4.1. ‘част от рог на младо говедо’	4.1. –
Joш моме волу ни шипци нијесу спали.	
4.2. ‘жест – комбинация от три пръста, с който се изразява презрително отношение’	4.2. –
– <i>Хоћеш сад? – смеје се тетка, турајући му шипак под нос.</i>	

ОСНОВНА МАТРИЦА ЗА РАСТЕНИЯ

1. ‘определено растение’ (основа за установяване на семантична еквивалентност на думите в сръбския и българския език)
2. метонимии:
  - 2.1. ‘плод на растението’
  - 2.2. артефакт от растението: ‘ястие от растението’
  - 2.3. артефакт от растението: ‘семето/ растението като подправка’
  - 2.4. артефакт от растението: ‘промишлен продукт от растението’
  - 2.5. артефакт от растението: ‘храна за животни от растението’
  - 2.6. ‘място, заето с растението’
3. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на растението’
4. номинативна метафора: ‘част от предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на растението’

ВАРИРАНЕ НА ТИПОВЕТЕ ВТОРИЧНО НАЗОВАВАНЕ

В СРЪБСКИ ЕЗИК:

- I. 2.1.** ‘плод на растението’ (75 семеди)
- II. 2.2.** артефакт от растението: ‘ястие от растението’ (42 семеди)
- III. 4.** номинативна метафора: ‘част от предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на растението’ (35 семеди)
- IV. 3.** образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на растението’ (19 семеди)
- V. 2.3.** артефакт от растението: ‘семето/ растението като подправка’ (12 семеди)
- VI. 2.5.** артефакт от растението: ‘храна за животни от растението’ (10 семеди)
- VII. 2.4.** артефакт от растението: ‘промишлен продукт от растението’ (8 семеди)
- VIII. 2.6.** ‘място, заето с растението’ (0 семеди)

В БЪЛГАРСКИ ЕЗИК:

- I. 2.1.** ‘плод на растението’ (76 семеди)
- II. 2.6.** ‘място, заето с растението’ (57 семеди)
- III. 2.2.** артефакт от растението: ‘ястие от растението’ (55 семеди)

- IV. 2.4. артефакт от растението: ‘промишлен продукт от растението’ (21 семеми)
 V. 2.3. артефакт от растението: ‘семеето/ растението като подправка’ (14 семеми)
 VI. 3. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на растението’ (13 семеми)
 VII. 4. номинативна метафора: ‘част от предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на растението’ (12 семеми)
 VIII. 2.5. артефакт от растението: ‘храна за животни от растението’ (7 семеми)

ТЕМАТИЧНА ГРУПА ”ЖИВОТНИ”

2. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризиран по свойство, приписвано на животното’

1. ср. ајкула – б. акула

2.1. ‘човек, който експлоатира’ 2.1. +
 2.2. ‘алчен човек’ 2.2. +

2. ср. бик – б. бик

2. ‘силен похотлив човек’ 2. ‘похотлив мъж’

3. ср. бизон – б. бизон

2. – 2. обща негативна характеристика за човек

4. ср. брав – б. шопар

2.1. – 2.1. ‘тлъст човек’
 2.2. – 2.2. ‘мръсен човек’

5.1. ср. буба – б. буболечка

2.1. ‘лош човек, мръсник’ 2.1. –

Он није човек, него буба.

2.2. ‘мързелив човек’ 2.2. –

2.3. – 2.3. ‘кротък, безобиден човек’

5.2. ср. буба – б. брџмбар

2.1. ‘лош човек, мръсник’ 2.1. –

Он није човек, него буба.

2.2. ‘мързелив човек’ 2.2. –

6. ср. бубица – б. буболечка

2.1. ‘кротък, безобиден човек’ 2.1. +

2.2. обща положителна характеристика за човек 2.2. –

7. ср. буљина – б. бухал

2. – 2. ‘саможив човек’

8. ср. бумбар – б. земна пчела

2. ‘едро дебело дете’ 2. –

9. ср. ваш – б. вџшка

2.1. – 2.1. ‘нищожен и безличен човек’

2.2. – 2.2. ‘досаден човек’

10. ср. веверица – б. катерица	
2. ‘бърз, подвижен човек’	2. –
11. ср. вепар – б. шопар	
2.1. –	2.1. ‘тлъст човек’
2.2. –	2.2. ‘мръсен човек’
12. ср. видра – б. видра	
2. ‘съобразителен, хитър човек’	2. –
13. ср. во – б. вол	
2.1. ‘глупав човек’	2.1. +
2.2. –	2.2. ‘работлив човек, който безропотно изпълнява тежка работа’
14. ср. врабац – б. врабче	
2. –	2. ‘дребен, слаб човек’
15.1. ср. врана – б. врана	
2. ‘неприятен, несимпатичен човек’	2. –
15.2. ср. врана – б. гарга	
2.1. ‘неприятен, несимпатичен човек’	2.1. –
2.2. –	2.2. обща негативна характеристика за жена
16. ср. вук – б. вълк	
2.1. ‘храбър, опитен човек’	2.1. +
2.2. ‘жесток човек, насилник’	2.2. ‘човек, който експлоатира’
17. ср. галеб – б. гларус	
2. –	2. ‘мъж с леко поведение по морските курорти’
18. ср. голуб – б. гълъб	
2.1. ‘политик с умерени възгледи’	2.1. +
2.2. обща положителна характеристика за човек, ласкаво обръщение	2.2. –
19. ср. гуја – б. змия	
2.1. ‘коварен и зъл човек’	2.1. +
2.2. ‘неопитен войник’	2.2. –
2.3. –	2.3. ‘мъчително чувство’ <i>змия на омразата; змия на съмнението</i>
20. ср. гусак – б. гъсок	
2. –	2. ‘глупав човек’
21. ср. гусеница – б. гъсеница	
2.1. ‘досаден човек’	2.1. –
2.2. ‘ненаситен човек, паразит’	2.2. –
22. ср. гуска – б. гъска	
2. ‘глупава жена’	2. +
23. ср. гуштер – б. гущер	
2.1. ‘човек, който често сменя възгледите си’	2.1. –
2.2. ‘неопитен войник’	2.2. –
24. ср. детао – б. кълвач	
2. –	2. ‘човек, който зубри’

25. ср. детлић – б. кълвач	
2.1. –	2.1. ‘човек, който зубри’
2.2. ‘младеж, който добре се облича’	2.2. –
26. ср. зец – б. заек	
2.1. ‘страхлив човек’	2.1. +
2.2. –	2.2. ‘млад, неопитен и затова плах войник, ученик и др.’
27. ср. змија – б. змия	
2.1. ‘коварен и зъл човек’	2.1. +
2.2. ‘неприятно чувство’	2.2. +
<i>То му ... пробуди змију мржње.</i>	<i>змия на омразата; змия на съмнението</i>
28. ср. зоља – б. оса	
2. –	2. ‘зъл и отмъстителен човек’
29. ср. јагње – б. агне	
2. ‘кротък и послушен човек’	2. +
30.1. ср. јазавац – б. язовец	
2. ‘човек, който заграбва чуждото’	2. –
30.2. ср. јазавац – б. борсук	
2.1. ‘човек, който заграбва чуждото’	2.1 –
2.2. –	2.2. ‘необщителен, затворен човек’
31. ср. јарац – б. козел	
2.1. –	2.1. ‘похотлив мъж’
2.2. ‘човек с брада’	2.2. +
2.3. ‘мъж, чиято жена му изневерява’	2.3. –
32. ср. јастреб – б. ястреб	
2.1. ‘граблив човек’	2.1. –
2.2. ‘политик с крайни възгледи’	2.2. +
33. ср. јеж – б. таралеж	
2. –	2. ‘човек, който отговаря остро на думи и постъпки, струващи му се обидни’
34. ср. камелеон – б. хамелеон	
2. ‘човек, който често и безпринципно променя възгледите си в зависимост от обстановката’	2. +
35. ср. кер – б. пес	
2. ‘човек който предизвиква презрение’	2.1. ‘зъл човек’
	2.2. обща негативна характеристика за човек
36. ср. кит – б. кит	
2. –	2. ‘главна опора на нещо’
37. ср. кљусе – б. кранта	
2. –	2.1. ‘кљощава и грозна жена’
	2.2. ‘едър, кокалест, тромав човек’
38. ср. кобила – б. кобила	
2. ‘обидно прозвище за жена’	2. ‘едра и груба на вид жена’
39. ср. кобра – б. кобра	
2. –	2. ‘коварна жена’

40. ср. коза – б. коза	
2. ‘несъобразителен, глупав човек’	2. обща негативна характеристика за жена
41. ср. кокошка – б. кокошка	
2. ‘глупава жена’	2. +
42. ср. коњ – б. кон	
2. ‘глупав човек’	2. –
43. ср. корњача – б. костенурка	
2. –	2. ‘човек, който бавно се движи’
44. ср. крава – б. крава	
2. ‘глупава жена’	2. обща негативна характеристика за жена
45. ср. крмак – б. шопар	
2.1. –	2.1. ‘глъст човек’
2.2. –	2.2. ‘мръсен човек’
2.3. ‘човек с низки наклонности’	2.3. –
46. ср. крокодил – б. крокодил	
2. –	2. ‘грозна жена’
47. ср. кртица – б. къртица	
2.1. –	2.1. ‘човек, който живее затворено’
2.2. –	2.2. ‘шпионин’
48. ср. куја – б. кучка	
2.1. ‘безчестен и подъл човек’	2.1. –
2.2. –	2.2. ‘зла жена’
2.3. –	2.3. ‘развратна жена’
2.4. –	2.4. обща негативна характеристика за жена
49. ср. кукавица – б. кукувица	
2.1. –	2.1. ‘самотен човек’
2.2. ‘нешаствна, окаяна жена’	2.2. –
2.3. ‘страхливец’	2.3. –
2.4. –	2.4. ‘човек с психически отклонения’
50. ср. кунїћ – б. заек (питомен)	
2.1. ‘страхлив човек’	2.1. +
2.2. –	2.2. ‘млад, неопитен и затова плах войник, ученик и др.’
51. ср. курјак – б. вълк	
2.1. ‘жесток човек, насилник’	2.1. ‘човек, който експлоатира’
2.2. ‘храбър, опитен човек’	2.2. +
52.1. ср. куче – б. кученце	
2. ‘предател’	2. –
52.2. ср. куче – б. кутре	
2. ‘предател’	2. –
52.3. ср. куче – б. пале	
2. ‘предател’	2. –
53. ср. кучка – б. кучка	
2.1. ‘безчестен и подъл човек’	2.1. –

2.2. –	2.2. ‘зла жена’
2.3. –	2.3. ‘развратна жена’
2.4. –	2.4. обща негативна характеристика за жена
54. ср. лав – б. лъв	
2.1. ‘силен и храбър човек’	2.1. +
2.2. ‘човек, който има успех в обществото и сред жените’ (и лаф)	2.2. ‘влиятелен човек’
2.3. ‘лъв като символ на държава и народ’	2.3. +
<i>млетачки лав; британски лав</i>	<i>българските лъвове</i>
55. ср. лавица – б. лъвица	
2. ‘енергична и известна в обществото жена, която се харесва на мъжете’ (и лафица)	2. +
56. ср. ластавица – б. лястовица	
2. ‘бързо същество, обикн. кон’	2. –
<i>Кад зајаших коња ластавицу ...</i>	
57. ср. лептир – б. пеперуда	
2.1. ‘лекомислен човек’	2. ‘проститутка’
	<i>нощна пеперуда</i>
58. ср. лисица – б. лисица	
2. ‘хитър и лукав човек’	2. +
59. ср. магарац – б. магаре	
2.1. ‘глупав и упорит човек’	2.1. +
2.2. –	2.2. обща негативна характеристика за човек
60. ср. мазга – б. катър	
2. ‘глупав човек’	2. –
61. ср. мајмун – б. маймуна	
2.1. ‘човек, който подражава безсмислено на другите’	2.1. +
2.2. –	2.2. обща негативна характеристика за човек
2.3. –	2.3. ‘грозен човек’
2.4. –	2.4. ‘човек, който с поведението си размива околните’
62. ср. мачак – б. котарак	
2. –	2. ‘похотлив мъж’
63. ср. мачор – б. котарак	
2. ‘атраактивен, предизвикващ женското внимание мъж’	2. ‘похотлив мъж’
64. ср. медвед – б. мечка	
2.1. ‘тромав, непохватен човек’	2.1. +
2.2. –	2.2. ‘човек, който обича много да яде’
65. ср. морж – б. морж	
2. –	2. ‘човек, който се занимава с плуване

66. ср. мрав – б. мравка

- 2.1. ‘трудолюбив човек’
2.2. –

67. ср. мува – б. муха

2. ‘категория в бокса’

68. ср. мула – б. муле

- 2.1. –
2.2. –

69. ср. мушица – б. мушица

2. –

70. ср. ован – б. овен

- 2.1. –
2.2. –

71. ср. овца – б. овца

- 2.1. ‘покорен и боязлив човек’
2.2. –
2.3. ‘човек, който изповядва
някаква религия, вярващ’

72. ср. орангутан – б. орангутан

2. –

73. ср. орао – б. орел

2. ‘мъжествен и силен човек; герой’

74. ср. оса – б. оса

2. –

75. ср. папагај – б. папагал

- 2.1. ‘човек, който повтаря чужди мисли’

76. ср. паразит – б. паразит

2. ‘човек, който живее от чужд труд’

77. ср. пас – б. куче

- 2.1. ‘човек, който предизвиква презрение’
2.2. ‘полицейски агент’
2.3. –

78. ср. патка – б. патица (патка)

2. –

79. ср. паук – б. паяк

- 2.1. ‘човек, който изсмуква от другите
всички жизнени сили’
2.2. ‘нещо, което оплита в мрежа’

през зимата на открито’

- 2.1. +

2.2. ‘незначителен човек’

2.3. мн.ч. ‘членове на вътрешнопартийна
опозиция’

сини мравки

2. +

2.1. ‘глупав упорит човек’

2.2. ‘човек, който изпълнява безропотно
тежка работа’

2.3. ‘куриер на наркотици през границата’

2. ‘кротък, тих човек’

2.1. ‘глупав човек’

2.2. обща негативна
характеристика на човек

- 2.1. +

2.2. ‘глупав човек’

- 2.3. –

2.1. ‘грозен и груб човек’

2.2. ‘космат мъж’

2. +

2. ‘зъл и отмъстителен човек’

- 2.1. +

2. +

2.1. ‘зъл човек’

- 2.2. –

2.3. ‘верен, предан човек’

2. ‘глупав и доверчив човек’

- 2.1. –

- 2.2. +

*На сваком срцу седи и преде своје
мреже око њега паук Сумње.*

2.3. –	2.3. ‘дете’
80. ср. паун – б. паун	
2. ‘суетен самовлюбен човек, који се перчи’	2. +
81. ср. пацов – б. плъх	
2. ‘крадец’	2. ‘подъл и страховлив човек’
82. ср. пашче – б. псе	
2. обща негативна характеристика за човек	2.1. ‘зъл човек’ 2.2. обща негативна характеристика за човек
83. ср. петао – б. петел	
2.1 ‘раздражителен, спривав човек’	2.1. +
2.2. –	2.2. ‘горделив човек’
2.3. –	2.3. ‘категория в бокса’
84. ср. пиле – б. пиле	
2. мн.ч. ‘малки деца’	2. галовно обръщение към дете
85. ср. прасе – б. прасе	
2. –	2. ‘мръсен човек’
86. ср. псето – б. псе	
2. ‘човек, који предизвиква презрение’	2.1. ‘зъл човек’ 2.2. обща негативна характеристика за човек
87. ср. пуж – б. охлюв	
2. ‘безхарактерен човек’	2. +
88. ср. рага – б. кранта	
2. –	2.1. ‘кльошава и грозна жена’ 2.2. ‘едър, кокалест, тромав човек’
89. ср. риба – б. риба	
2. ‘атрактивна млада жена’	2. –
90. ср. свиња – б. свиня	
2.1. ‘мръсен човек’	2.1. +
2.2. ‘тлъст човек’	2.2. +
2.3. ‘непорядъчен и низък човек’	2.3. +
2.4. ‘ругатня’	2.4. обща негативна характеристика за човек
91. ср. сврака – б. сврака	
2.1. –	2.1. ‘бъбрив човек’
2.2. –	2.2. ‘грозна и слаба жена’
92. ср. скункс – б. скунс	
2. ‘човек, који мирише лошо’	2. –
93. ср. славуј – б. славей	
2. ‘човек, који има хубав глас’	2. +
94. ср. слон – б. слон	
2. ‘дебел, тромав човек’	2. +
95. ср. смрдљивац – б. скунс	
2. ‘човек, који мирише лошо’	2. –

96. ср. сова – б. сова	
2. –	2. ‘човек, който е склонен да работи вечер и нощем’
97. ср. соко – б. сокол	
2.1. ‘смел и красив човек; герой’	2.1. +
2.2. ‘ласкаво название за момче’	2.2. –
98. ср. сом – б. сом	
2.1. ‘глупав човек’	2.1. –
2.2. ‘лаком човек’	2.2. –
99. ср. стеница – б. дървеница	
2. ‘човек, който живее на чужда сметка’	2. –
100. ср. текуница – б. лалугер	
2. –	2. ‘затворен, саможив човек’
101. ср. теле – б. теле	
2.1. ‘глупав човек’	2.1. +
2.2. –	2.2. обща негативна характеристика за човек
102. ср. тетреб – б. глухар	
2.1. –	2.1. ‘човек, който недочува’
2.2. ‘глупав човек’	2.2. –
103. ср. тигар – б. тигър	
2. ‘жесток, безмилостен човек’	2. –
104. ср. трут – б. търтей	
2. ‘човек, който живее от чужд труд’	2. +
105. ср. тулян – б. тюлен	
2. –	2. ‘подводничар’
106. ср. ђук – б. кукумявка	
2. –	2. ‘грозна жена’
107. ср. ђурак (ђуран) – б. пуяк	
2.1. –	2.1. ‘надменен човек’
2.2. ‘глупав човек’	2.2. –
108. ср. ђурка – б. пуйка	
2. ‘глупава жена’	2. +
109. ср. уш – б. въшка	
2.1. ‘човек с отрицателни качества’	2.1. –
2.2. –	2.2. ‘нищожен и безличен човек’
2.3. –	2.3. ‘досаден човек’
110. ср. фазан – б. фазан	
2. ‘неопитен войник’	2. ‘старшина-школник’
111. ср. фока – б. тюлен	
2. –	2. ‘подводничар’
112. ср. хијена – б. хиена	
2. ‘безогледен, хищен човек’	2. +
113. ср. хрт – б. хрътка	
2. –	2. ‘човек, който бързо намира следи’
114.1. ср. хрчак – б. хомяк	
2. ‘алчен човек; крадец’	2. –

114.2. ср. хрчак – б. хамстер	
2. ‘алчен човек; крадец’	2. –
115. ср. црв – б. червей	
2.1. ‘нищожен човек’	2.1. +
2.2. ‘слабо, болнаво дете’	2.2. –
2.3. ‘неприятна мисъл, чувство’	2.3. +
<i>црв сумње</i>	<i>червей на съмнението</i>
116. ср. црвендаћ – б. червеношийка	
2. ‘подигравателно название за комунист’	2. –
117. ср. чавка – б. чавка	
2. ‘бъбрив човек’	2. –
118. ср. чиков – б. вион (змиорка)	
2.1. ‘сервилен човек, приспособенец’	2.1. –
2.2. ‘палаво дете’	2.2. –
119. ср. цукела (цукац) – б. пес	
2. ‘негодник, подлец’	2.1. ‘зъл човек’
	2.2. обща негативна характеристика за човек
120. ср. шакал – б. чакал	
2. –	2. ‘хищен човек’
121. ср. шаран – б. шаран	
2. –	2. ‘глупав и доверчив човек’
122. ср. шарка – б. усойница	
2.1. –	2.1. ‘подла жена’
2.2. –	2.2. ‘зла жена’
123. ср. шева – б. чучулига	
2. –	2. ‘човек, който е работоспособен сутрин’
124.1. ср. штене – б. кученце	
2. ‘обидно название за дете, момче’	2. –
124.2. ср. штене – б. кутре	
2. ‘обидно название за дете, момче’	2. –
124.3. ср. штене – б. пале	
2. ‘обидно название за дете, момче’	2. +

3. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на животното’

1. ср. бик – б. бик	
3. ‘част от растение’	3. –
2. ср. буба – б. бръмбар	
3.1. ‘автомобил, по форма подобен на б.’	3.1. +
3.2. –	3.2. ‘подслушвателно устройство’
3. ср. веверица – б. катерица	
3. ‘вид детска игра’	3. –
4. ср. врабац – б. врабче	

3. 'вид игра'	3. –
5. ср. врана – б. гарга	
3. –	3. мн.ч. 'лошо написани, разкривени букви'
6. ср. вук – б. вълк	
3. 'предмет, подобен по свойство (външно или функционално) на животното'	3. –
3.1. = 'бъчварски инструмент'	
3.2. = 'част от тъкачен стан'	
7. ср. гуја – б. змия	
3. 'нож, сабя'	3. –
8. ср. гусеница – б. гъсеница	
3. 'метална верига на колелата в трактор, танк и др., която прилича на гъсеница'	3.3. +
<i>гусеница танка; гусеница трактора</i>	<i>гъсеница на танк; гъсеница на трактор</i>
9. ср. гуска – б. гъска	
3.1. 'добър доход, плячка'	3.1. –
<i>масна гуска; дебела гуска</i>	
<i>Адвокат ... је видио да му је красна гуска... дошла под руку и да је може људски очерупати.</i>	
3.2. 'уринатор'	3.2. –
10. ср. гуштер – б. гуцер	
3. –	3. 'американски долар'
11. ср. делфин – б. делфин	
3. 'стил на плуване'	3. +
12. ср. жаба – б. жаба	
3.1. 'вид морска риба'	3.1. –
3.2. 'приспособление за вдигане или влачене на товар'	3.2. –
13. ср. ждрал – б. жерав	
3. 'кон със сив косъм'	3. –
14. ср. зебра – б. зебра	
3. 'пешеходна пътека'	3. +
15. ср. змија – б. змия	
3.1. 'предмет, приличащ по форма на змия'	3.1. –
<i>Железнички насип блешти бео, на њему две челичне змије.</i>	
3.2. 'скрито оръжие, обикновено нож'	3.2. –
16. ср. зоља – б. оса	
3. 'вид оръжие'	3. –
17. ср. јарац – б. козел	
3.1. 'гимнастически уред'	3.1. –
3.2. мн.ч. 'подпора за рязане на дърва'	3.2. –
18. ср. јеж – б. таралеж	
3.1. 'инструмент за трамбоване на пътища'	3.1. –

3.2. 'вид оръжие за хвърляне на бомби срещу подводници'	3.2. –
3.3. 'вид бодливо растение'	3.3. 'бодливо растение'
19. ср. кенгур – б. кенгуру	
3. –	3. 'приспособление за носене на дете'
20. ср. кобила – б. кобила	
3.1. 'приспособление във воденица'	3.1. –
3.2. 'част от преса за маслини'	3.2. –
3.3. 'гръдна кост на птица'	3.3. –
21. ср. коза – б. коза	
3.1. мн.ч. 'строително скеле'	3.1. –
3.2. мн.ч. 'подпора за рязане на дърва'	3.2. –
3.3. –	3.3. 'гимнастически уред'
22. ср. кокошка – б. кокошка	
3.1. 'продълговато кълбо'	3.1. –
3.2. 'цяла орехова ядка'	3.2. –
3.3. 'вид растение'	3.3. –
23. ср. коњ – б. кон	
3.1. 'шахматна фигура, по форма подобна на кон'	3.1. +
3.2. 'гимнастически уред'	3.2. +
3.3. 'подпора за рязане на дърва'	3.3. –
3.4. 'пиростия'	3.4. –
24. ср. коръача – б. костенурка	
3.1. 'автомобил, по форма подобен на к.'	3.1. +
3.2. 'прикритие от войнишки щитове в античността'	3.2. –
25. ср. кукавица – б. кукувица	
3. 'вид растение'	3. –
26. ср. куна – б. златка	
3. 'парична единица в Хърватия'	3. –
27. ср. курјак – б. вълк	
3. 'естествен предмет, по свойство подобен на животното'	3. –
3.1. 'вид хищна речна риба'	
3.2. 'вид пеперуда, пчелен молец'	
28. ср. куче – б. кученце	
3. –	3. 'цвете, по форма подобно на глава на куче'
29. ср. кучка – б. кучка	
3. –	3. 'название на някои стопански уреди и приспособления, напр. дървена спирачка на кола'
30. ср. лабуд – б. лебед	
3. 'название за бял кон'	3. –
31. ср. ластавица – б. лястовица	
3. 'вид летяща морска риба'	3. –

32. ср. лептир – б. пеперуда	
3. ‘вратовръзка, по форма подобна на пеперуда’	3. –
<i>лептир-машина; лептир-кравата</i>	
33. ср. лисица – б. лисица	
3.1. ‘вид растение’	3.1. –
3.2. мн.ч. ‘белезници’	3.2. –
34. ср. магарац – б. магаре	
3. ‘подпора на предмет, по функция подобна на магаре’	3. +
35. ср. мачак – б. котарак	
3. ‘вид растение’	3. –
36. ср. мачка – б. котка	
3.1. ‘котва’	3.1. –
3.2. –	3.2. мн.ч. ‘приспособление, прикрепено към обувките за катерене’
3.3. ‘вид растение – “лъвска муцунка”’	3.3. –
3.4. ‘вид животно – “морско куче”’	3.4. –
37. ср. мушица – б. мушица	
3.1. ‘част на оръжие, по форма подобна на мушица’	3.1. –
3.2. ‘каприз, прищявка’	3.2. –
<i>Код ъега ... нема оних неразумљивих мушица и ђудливости.</i>	
38. ср. ован – б. овен	
3. ‘вид древно стенобойно оръдие’	3. –
39. ср. пастрмка – б. пѣстърва	
3. ‘сорт круша с шарена повърхност’	3. –
40. ср. патка – б. патица (патка)	
3. ‘лъжлива сензационна новина’	3. –
<i>Можда је све то новинарска патка.</i>	
41. ср. паук – б. паяк	
3. ‘машина за вдигане на неправилно паркирани коли’	3. +
42. ср. паун – б. паун	
3. ‘вид колективна игра’	3. –
43. ср. петао – б. петел	
3. ‘ветропоказател’	3. –
44. ср. пиле – б. пиле	
3. ‘част от рабоша, който остава у длъжника’	3. –
45. ср. прасе – б. прасе	
3. –	3. ‘част от крака на човек, по форма подобна на п.’
46. ср. пуж – б. охлюв	
3.1. ‘естествен предмет, по форма подобен на о.’ = ‘част от вътрешното ухо на човек’	3.1. +
3.2. ‘изкуствен предмет, по форма подобен на о.’	3.2. +

= 'техническо приспособление във форма на о'	= 'вид сладкиш'
<i>редуктор с пужем</i>	
47. ср. рода – б. щъркел	
3.1. 'вид лек разузнавателен самолет'	3.1. –
3.2. 'вид спортен пистолет'	3.2. –
48. ср. сом – б. сом	
3. 'хилядарка (за пари)'	3. –
49. ср. тигар – б. тигър	
3. –	3. 'бързоразвиваща се страна'
	<i>азиатски тигър</i>
50. ср. хрчак – б. хамстер	
3. 'род гъби'	3. –
51. ср. црв – червей	
3.1. 'пришка, цирей'	3.1. –
3.2. 'вид морска риба'	3.2. –
52. ср. црвендаћ – б. червеношийка	
3. 'банкнота от стари 100 дин. с червеникав цвят'	3. –
53. ср. шарка – б. усойница	
3. 'предмет, подобен по свойство (външно или функционално) на животното'	3. –
3.1. 'вид пушка с украса'	
3.2. 'пъстро животно, обикн. кокошка'	
3.3. 'панта (на врата, прозорец)'	
54. ср. шкољка – б. мида	
3.1. 'естествен предмет, по форма подобен на м.'	3.1. +
= 'част от външното ухо на човек'	<i>ушна мида</i>
3.2. = 'мидена черупка; раковина'	3.2. +
3.3. 'изкуствен предмет, по форма подобен на м.'	3.3. –
<i>шкољка телефонске слушалице;</i>	
<i>шкољка аутомобила</i>	

4.1. 'определено животно' – метонимия: артефакт от животното: 'кожа от животното'

1. ср. бизон – б. бизон	
4.1. 'кожа от животното'	4.1. –
2. ср. веверица – б. катерица	
4.1. –	4.1. 'кожа от катерица'
3. ср. вук – б. вълк	
4.1. 'кожа от животното'	4.1. +
4. ср. дабар – б. бобър	
4.1. –	4.1. 'кожа от животното'
5. ср. зец – б. заек	
4.1. 'кожа от заек'	4.1. +
6. ср. кртица – б. къртица	
4.1. 'кожа от къртица'	4.1. –
7. ср. куна – б. златка	

4.1. 'кожа от златка'	4.1. +
8. ср. кунѝ – б. заек (питомен)	
4.1. 'кожа от заек'	4.1. +
9. ср. леопард – б. леопард	
4.1. –	4.1. 'кожа от животното'
10. ср. лисица – б. лисица	
4.1. 'кожа от лисица като допълнение към облеклото или за украса'	4.1. +
11. ср. мачка – б. котка	
4.1. 'кожата на котка'	4.1. +
12. ср. медвед – б. мечка	
4.1. –	4.1. 'кожа от мечка'
13. ср. нерц/ визон – б. норка/ визон	
4.1. 'кожа от норка'	4.1. +
14. ср. ракун – б. енот	
4.1. 'кожа от енот'	4.1. +
15. ср. самур – б. самур	
4.1. –	4.1. 'кожа от самур'
16. ср. хермелин – б. хермелин	
4.1. 'кожа от хермелин'	4.1. +

4.1.1. 'определено животно' – метонимия: артефакт от животното: 'изделие от кожата/ черупката на животното'

1. ср. вук – б. вълк	
4.1.1. 'подплатено с вълча кожа палто'	4.1.1. –
2. ср. коръача – б. костенурка	
4.1.1. 'изделие от черупка на костенурка'	4.1.1. –
<i>Не гледа на довратке који су красном коръачом обложени.</i>	
3. ср. лисица – б. лисица	
4.1.1. 'изделие от кожата на лисица'	4.1.1. –
4. ср. нерц/ визон – б. норка/ визон	
4.1.1. 'изделие от кожата на животното'	4.1.1. –
5. ср. самур – б. самур	
4.1.1. 'изделие от кожа от самур'	4.1.1. –

4.2. 'определено животно' – метонимия: артефакт от животното: 'месо/ ястие от животното'

1. ср. голуб – б. гълъб	
4.2. 'месо от гълъб'	4.2. +
2. ср. гуска – б. гъска	
4.2. 'месо от гъска'	4.2. +
3. ср. зец – б. заек	

4.2. –	4.2. ‘месо от заек’
4. ср. јагње – б. агне	
4.2. –	4.2. ‘месо от агне’
5. ср. јаребица – б. яребица	
4.2. –	4.2. ‘месо от яребица’
6. ср. јастог – б. омар	
4.2. –	4.2. ‘месо от омар’
7. ср. кокошка – б. кокошка	
4.2. –	4.2. ‘месо от кокошка’
8. ср. краба – б. морски рак	
4.2. –	4.2. ‘месо от морски рак’
9. ср. кунѝ – б. заек (питомен)	
4.2. –	4.2. ‘месо от заек’
10. ср. манић – б. налим	
4.2. –	4.2. ‘месо от налим’
11. ср. острига – б. стрѝда	
4.2. ‘месо от стрѝда’	4.2. +
12. ср. пастрмка – б. пѝстърва	
4.2. ‘месо от пѝстърва’	4.2. +
13. ср. патка – б. патица (патка)	
4.2. ‘месо от патка’	4.2. +
14. ср. пѝтао – б. петел	
4.2. –	4.2. ‘месо от петел’
15. ср. пѝш – б. попче /риба/	
4.2. –	4.2. ‘месо от попче’
16. ср. пиле – б. пиле	
4.2. –	4.2. ‘месо от пиле’
17. ср. прасе – б. прасе	
4.2. –	4.2. ‘месо от прасе’
18. ср. риба – б. риба	
4.2. ‘месо от риба’	4.2. +
19. ср. сардела – б. сардина	
4.2. –	4.2. ‘месо от сардина’
20. ср. смуђ – б. бяла риба	
4.2. ‘месо от бяла риба’	4.2. +
21. ср. сом – б. сом	
4.2. –	4.2. ‘месо от сом’
22. ср. ѝурка – б. пуйка	
4.2. –	4.2. ‘месо от пуйка’
23. ср. фазан – б. фазан	
4.2. –	4.2. ‘месо от фазан’
24. ср. шаран – б. шаран	
4.2. –	4.2. ‘месо от шаран’

4.3. метонимия: ‘действие/ състояние, подобно на действието на животното’

1. ср. буба – б. брѣмбар

4.3. 'натрапчива мисъл'

буба у глави

2. ср. мрав – б. мравка

4.3. 'действие, подобно на действието на животното' = мн.ч. 'трѣпки'

Нас тргну језа и прођоше мрави.

3. ср. мува – б. муха

4.3. –

4.3. 'глупави идеи'

Има брѣмбари в главата.

4.3. +

Лазят ме мравки.

4.3. 'натрапчива мисъл'

Влязла ми е една муха в главата.

4.4. метонимия: 'животното като мярка'

1. ср. коњ – б. кон

4.4.1. 'животното като мярка'

два коња дрва

4.4.2. 'конска сила'

2. ср. мазга – б. катър

4.4. 'животното като мярка'

И даде му седам мазги блага.

4.4.1. –

4.4.2. +

4.4. –

ОСНОВНА МАТРИЦА ЗА ЖИВОТНИ

1. 'определено животно' (основа за установяване на семантична еквивалентност на думите в сръбския и българския език)

2. образна метафора: 'човек/ предмет, охарактеризирани по свойство, приписвано на животното'

3. номинативна метафора: 'част на предмет/ предмет, подобна/ -ен по свойство (външно или функционално) на животното'

4. метонимии:

4.1. артефакт от животното: 'кожа от животното'

4.1.1. артефакт от животното: 'изделие от кожата/ черупката на животното'

4.2. артефакт от животното: 'месо/ ястие от животното'

4.3. 'действие/ състояние, подобно на действието на животното'

4.4. 'животното като мярка'

4.5. 'артефакт с изображение на животното'

ВАРИРАНЕ НА ТИПОВЕТЕ ВТОРИЧНО НАЗОВАВАНЕ

В СРЪБСКИ ЕЗИК:

I. 2. образна метафора: 'човек/ предмет, охарактеризирани по свойство, приписвано на животното' (111 семемеи)

II. 3. номинативна метафора: 'част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на животното' (75 семемеи)

III. 4.1. артефакт от животното: 'кожа от животното' (11 семемеи)

IV. 4.2. артефакт от животното: 'месо/ ястие от животното' (7 семемеи)

V. 4.1.1. артефакт от животното: ‘изделие от кожата/ черупката на животното’ (5 семечи)

VI. 4.4. ‘животното като мярка’ (3 семечи)

VII. 4.3. ‘действие/ състояние, подобно на действието на животното’ (2 семечи)

VIII. 4.5. ‘артефакт с изображение на животното’ (0 семечи)

В БЪЛГАРСКИ ЕЗИК:

I. 2. образна метафора: ‘човек/ предмет, охарактеризирани по свойство, приписвано на животното’ (131 семечи)

II. 4.2. артефакт от животното: ‘месо/ ястие от животното’ (24 семечи)

III. 3. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на животното’ (24 семечи)

IV. 4.1. артефакт от животното: ‘кожа от животното’ (14 семечи)

V. 4.3. ‘действие/ състояние, подобно на действието на животното’ (3 семечи)

VI. 4.4. ‘животното като мярка’ (1 семема)

VII. 4.1.1. артефакт от животното: ‘изделие от кожата/ черупката на животното’ (0 семечи)

VIII. 4.5. ‘артефакт с изображение на животното’ (0 семечи)

ТЕМАТИЧНА ГРУПА ”ЧАСТИ НА ТЯЛОТО”

2. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на частта на тялото’

1. ср. артерија – б. артерия

2. ‘предмет, по форма и функция подобен на артерия’ 2. +

градска артерија

градска артерия

2. ср. бок – б. хълбок

2.1. ‘част на артефакт, по положение подобен на частта на тялото’ 2.1. –

бок лађе

2.2. ‘военен фланг’ 2.2. –

*Ратно искуство показало је да су бокови ...
увек најосетливија места трупа у борби.*

2.3. ‘част на естествен предмет, по форма подобен на хълбок’ 2.3. +

бок планине

хълбок на планина

3. ср. бора – б. бръчка

2. ‘предмет, по форма и функция подобен на бръчка’ 2. –

Широко разливена вода набирала се у ситне боре.

4. ср. брада – б. брада

2.1. ‘част на тялото на животно, подобна на частта на тялото на човек’ 2.1. +

2.2. ‘част на растение, по положение подобна на частта на тялото’ 2.2. +

5.1. ср. брадавица – б. зърно (на гърда)	
2. ‘част на естествен предмет, по форма подобна на зърно на гърда’	2. –
<i>брадавица корена; брадавица листа</i>	
5.2. ср. брадавица – б. брадавица	
2. ‘част на естествен предмет, по форма подобна на брадавица’	2. +
<i>брадавица корена; брадавица листа</i>	
6. ср. брк (бркови) – б. мустак (мустаци)	
2.1. ‘част от тялото на животно, по форма подобна на мустаци’	2.1. +
2.2. ‘част от растение, по форма подобна на мустаци’	2.2. +
7.1. ср. врат – б. шия	
2. ‘част на естествен или изкуствен предмет по форма подобна на шия’	2. +
<i>Узе гитару ... изнад врата.</i>	<i>шия на стомна</i>
7.2. ср. врат – б. врат	
2. ‘част на естествен или изкуствен предмет по форма подобна на врат’	2. –
<i>Узе гитару ... изнад врата.</i>	
8. ср. глава – б. глава	
2.1. ‘част на хранителен продукт, по форма подобна на глава’	2.1. +
<i>глава шећера; глава купуса</i>	<i>глава лук; глава зеле</i>
2.2. ‘предна част на нещо, по положение подобна на глава’	2.2. –
<i>Кола чекају на глави дуге поворке.</i>	
2.3. ‘част на артефакт, по форма подобна на глава’	2.3. +
<i>глава ексера</i>	<i>глава на гвоздей</i>
2.4. ‘обособена част на книга’	2.4. +
2.5. –	2.5. ‘извор, начало на река’
9. ср. главица – б. главичка	
2.1. ‘част на изкуствен или естествен предмет, по форма подобна на глава’	2.1. +
<i>главица лука; главица чиоде</i>	<i>главичка лук; главичка на кибритена клечка</i>
2.2. ‘хълм, връх на хълм’	2.2. –
<i>На главици више Бијелине погинуће хоџа из Стамбола.</i>	
10. ср. грлић – б. гърленце	
2. ‘част на естествен или изкуствен предмет по форма подобен на малко гърло’	2. –
2.1. = ‘стеснен горен край на бутилка’	2.1. –
2.2. = ‘горният край на цевта на пушка’	2.2. –
2.3. = ‘част от матката’	2.3. –
11. ср. грло – б. гърло	

2.1. ‘част на изкуствен предмет по форма подобна на гърло’ <i>Донијеле су сребрне ибрике ... с уским високим грлом.</i>	2.1. + <i>гърло на съд</i>
2.2. ‘част на изкуствен предмет, по форма подобна на гърло’ = ‘отвор на оръдие’ <i>Топовска грла окренута су према ...</i>	2.2. + <i>гърло на оръдие</i>
2.3. част на изкуствен предмет, по форма подобна на гърло = ‘стеснената част на чорап’	2.3. –
2.4. ‘част на естествен предмет по форма подобна на гърло’ = ‘част на река, бързей’	2.4. –
2.5. ‘част на естествен предмет по форма подобна на гърло’ = ‘част на долина, пещера’	2.5. +
2.6. ‘част на естествен предмет по форма подобна на гърло’ = ‘кратер на вулкан’	2.6. +
12. ср. длака – б. косъм	
2.1. ‘част от четка, по външен признак подобна на косъм’	2.1. +
2.2. ‘част от растение, по форма подобна на косъм’	2.2. –
13. ср. длачица – б. косъмче	
2. –	2. ‘част от механизъм, по форма подобен на к.’ <i>металическо косъмче</i>
14. ср. живац – б. нерв	
2. –	2. ‘част от растителен лист по форма подобен на нерв’
15. ср. жила – б. жила	
2.1. ‘част от почва, камък, по форма подобна на жила’ <i>камена жила</i>	2.1. + <i>каменна жила; кварцова жила</i>
2.2. ‘тънък пласт вода’ <i>водена жила</i>	2.2. + <i>водна жила</i>
2.3. –	2.3. ‘част на кабел, по форма подобна на жила’
2.4. ‘част от растение, по форма подобна на жила’ <i>Посрћу преко жила и камења на шумској стази.</i>	2.4. + <i>дървесна жила; жила на лист</i>
16. ср. жилица – б. жилка	
2.1. –	2.1. ‘сладък или кисел привкус на вино’
2.2. ‘нерв’ <i>Ни жилица јој не затрепери.</i>	2.2. –
2.3. ‘част от растение, по форма подобна на жилка’	2.3. +
17. ср. заметак – б. зародиш	

2. ‘явление, по функция подобно на зародиш’	2. +
<i>Осјетила је у себи заматак љубави оне љетне вечери.</i>	<i>зародиш на конфликта</i>
18. ср. зуб – б. зџб	
2. ‘част на инструмент, по форма подобна на зџб’	2. +
<i>виљушка са три зуба</i>	<i>зџби на трион</i>
19. ср. језик – б. език	
2.1. ‘част на изкуствен предмет, по форма подобна на език’	2.1. +
<i>језик звона; језик на теразијама</i>	<i>език на зџнец;</i> <i>език на везни</i>
2.2. ‘част на естествен предмет, по форма подобна на език’	2.2. +
<i>језик ватре</i>	<i>език на пламџк</i>
20. ср. језичац – б. езиче	
2.1. ‘част на изкуствен предмет, по форма подобна на език’	2.1. +
<i>звонцад ... језичцем чило бију</i>	
2.2. ‘част на естествен предмет, по форма подобна на език’	2.2. +
<i>пламени језичац свјетиљке</i>	
2.3. ‘вид растения, по форма подобни на езиче’	2.3. –
21. ср. клица – б. зародиш	
2.1. –	2.1. ‘явление, по функция подобно на зародиш’
	<i>зародиш на конфликта</i>
2.2. ‘част от растение, кџлн’	2.2. –
2.3. ‘бактерия, бацил’	2.3. –
<i>клица туберкулозе</i>	
22. ср. кожа – б. кожа	
2.1. ‘част на растение, по положение подобна на кожа’	2.1. +
23. ср. колено – б. коляно	
2.1. ‘част на растение, по форма подобна на коляно’	2.1. +
2.2. ‘част на предмет, по форма подобна на коляно’	2.2. +
24. ср. кост – б. кост	
2. ‘част на предмет, подобна по свойство на кост’	2. +
<i>Гвоздене кости моста шкрипе.</i>	
25. ср. костур – б. скелет	
2.1. ‘част на предмет, по функция подобна на скелет’	2.1. +
<i>Видим костур тенка.</i>	

26. ср. крв – б. кръв	
2. ‘предмет, по свойство подобен на кръв’ = ‘нещо с червен цвят’	2. +
<i>У krvi запад пламти ...варош румени се.</i>	
27. ср. лакат – б. лакът	
2. ‘част на предмет, по функция подобна на лакът’	2. –
<i>Ми [смо] учили колико река По има лактова.</i>	
28. ср. леђа – б. гръб	
2. ‘част на предмет, по положение подобна на гръб’	2. +
<i>леђа ормара</i>	<i>гръб на книга;</i> <i>гръб на шкаф</i>
29. ср. леђанца – б. гръбче	
2. –	2. ‘част на предмет, по положение подобна на гръбче’ <i>гръбче на книга</i>
30. ср. лице – б. лице	
2.1. ‘предна част на сграда, фасада’	2.1. ‘част от артефакт, по положение подобна на лице’ <i>лице на къща</i>
<i>Овде у своју собу која беше с лица.</i>	
2.2. ‘част от предмет, по положение подобна на лице’	2.2. +
<i>лице штофа</i>	<i>лице на плат</i>
31. ср. мозак – б. мозък	
2. –	2. ‘процесор на компютър’
32. ср. нерв – б. нерв	
2. ‘част от растителен лист по форма подобен на нерв’	2. +
33. ср. нога – б. крак	
2.1. ‘част на мебел, по функция подобна на крак’	2.1. +
2.2. ‘част на планина, скала, по положение и функция подобна на крак’ = ‘подножие’	2.2. –
<i>Неколико ... морских јежева ухватило се за ногу камена.</i>	
34. ср. нос – б. нос	
2.1. ‘част на плавателен съд, самолет, по положение и функция подобна на нос’	2.1. +
2.2. ‘част на обувка, по форма подобна на нос’	2.2. +
2.3. –	2.3. ‘част на суша, по форма подобна на нос’
35. ср. око – б. око	
2.1. ‘централна част на тайфун, ураган, циклон’	2.1. +
2.2. ‘растителна пъпка, по форма подобна на око’	2.2. +

2.3. 'извор'	2.3. –
2.4. 'част на мрежа, по форма и функция подобна на око'	2.4. –
2.5. 'част на мост, по форма и функция подобна на око'	2.5. –
2.6. 'оградено място в хамбар'	2.6. –
2.7. 'част на врата, по форма и функция подобна на око' = 'шпионка'	2.7. –
36. ср. окце – б. оченце	
2.1. 'част на растение, по форма подобна на малко око' = 'пъпка за размножаване'	2.1. 'израстък на картоф, по форма подобен на малко око'
2.2. 'част от пчелна пита, по форма подобна на малко око'	2.2. –
2.3. 'част на мрежа, по форма и функция подобна на малко око'	2.4. –
37. ср. пета – б. пета	
2.1. 'част на инструмент, по форма и функция подобна на пета'	2.1. –
<i>пета косе</i>	
2.2. 'част на обувка, назована по положението на петата' = 'ток на обувка'	2.2. –
38. ср. раме – б. рамо	
2.1. –	2.1. 'част на лост, по функция подобна на рамо'
2.2. 'част на оръдие, по положение подобна на рамо'	2.2. –
39. ср. ребро – б. ребро	
2.1. 'част на артефакт, по положение и форма подобна на ребро'	2.1. +
<i>ребро лађе; ребро крова; ребро лепенезе</i>	<i>ребро на радиатор</i>
2.2. 'част на планина, скала, по форма подобна на ребро'	2.2. +
2.3. 'част на листо, по форма подобна на ребро'	2.3. –
Најкрупнији нерви [листа] зову се још и ребра.	
40. ср. реп – б. опашка	
2.1. 'част на летателен апарат, по форма подобна на опашка'	2.1. +
2.2. 'част на естествено летящо тяло, по форма подобна на опашка'	2.2. +
2.3. 'крайна част от движещо се тяло (влак, колона), по форма подобна на о.'	2.3. +
2.4. 'редица от хора, които чакат нещо'	2.4. +
2.5. 'част от дреха, която виси'	2.5. +
2.6. –	2.6. 'част от растение, по форма

2.7. ‘вид прическа, по форма подобна на опашка’

41. ср. рука – б. ръка

2. –

42. ср. ручица – б. ръчичка

2.1. ‘част на предмет, по функция подобна на ръка’ = ‘дръжка’

ручица ножа; ручица лонца

2.2. ‘част на мебел, по форма и функция подобна на ръка’

43. ср. скелет – б. скелет

2. ‘част на предмет, по функция подобна на скелет’

... по голим скелетима дрвећа...

44. ср. слабина – б. хълбок

2. ‘част на естествен предмет, по форма подобен на хълбок’

... водени чопор мљацкао је слабине његове њиве.

45. ср. срце – б. сърце

2.1. ‘част на плод и зеленчук, по положение подобна на сърце’

2.2. ‘предмет с форма на сърце’

46. ср. стомак – б. корем

2. –

47. ср. стопало – б. стъпало

2.1. –

2.2. ‘част на планина, по форма и функция подобен на стъпало’ = ‘равна повърхност’

Попео се ... на пространу зараван, горње стопало планине.

48. ср. тело – б. тяло

2.1. ‘всеки отделен предмет в пространството’

2.2. ‘лица с определено положение’

бирачко тело; управно тело

2.3. –

49.1. ср. трбух – б. корем

2.1. ‘част на предмет, по форма и функция подобна на корем’

подобна на опашка’

2.7. +

2. ‘артефакт, по функция подобен на ръка’

2.1. –

2.2. –

2. +

2. +

хълбок на планина

2.1. +

2.2. +

2. ‘част на предмет, по форма и функция подобна на корем’

в корема на кораба

2.1. ‘част на артефакт, по функция подобно на стъпало’

2.2. –

2.1. +

2.2. +

избирателно тяло; управително т.

2.3. ‘основна, най-голяма част на уред, машина’

тяло на параход

2.1. +

в корема на кораба

= ‘вътрешност’

Ако је [облак] градобитан ... у трбуху крије ледену тучу.

2.2. ‘част на предмет, по форма подобна на корем’ = ‘изпъкнала част’ 2.2. –

трбух таласа

49.2. ср. **трбух** – б. **търбух**

2.1. ‘част на предмет, по форма и функција подобна на корем’ = ‘вътрешност’ 2.1. +
в търбуха на кораба

Ако је [облак] градобитан ... у трбуху крије ледену тучу.

2.2. ‘част на предмет, по форма подобна на корем’ = ‘изпъкнала част’ 2.2. –

трбух таласа

50.1. ср. **труп** – б. **корпус**

2.1. ‘част на машина, по форма подобна на корпус’ 2.1. +

труп осовине

2.2. ‘част от плавателен съд или самолет, по форма подобна на корпус’ 2.2. +

2.3. ‘част от голямо отсечено дърво’ 2.3. –

2.4. ‘планински масив’ 2.4. –

2.5. – 2.5. ‘лица с определено служебно положение’

военен корпус; дипломатически к.

2.6. – 2.6. ‘отделно здание’

2.7. ‘подразделение’ 2.7. +

гвардейски корпус

Она [немачка дивизија] је свакодневно убацивала “трупове” преобучене у партизанске униформе...

50.2. ср. **труп** – б. **труп**

2.1. ‘част на машина, по форма подобна на корпус’ 2.1. –

труп осовине

2.2. ‘част от плавателен съд или самолет, по форма подобна на корпус’ 2.2. –

2.3. ‘част от голямо отсечено дърво’ 2.3. +

2.4. ‘планински масив’ 2.4. –

2.5. ‘подразделение’ 2.5. –

Она [немачка дивизија] је свакодневно убацивала “трупове” преобучене у партизанске униформе...

51. ср. **уво/ ухо** – б. **ухо**

2. ‘част на изкуствен предмет, по форма подобна на ухо’ 2. +

2.1. = ‘ухо на сечиво’ 2.1. +

<i>уво на мотици</i>	
2.2. = ‘ухо на обувка’	<i>ухо на мотика; ухо на игла</i>
<i>уво на чизми</i>	2.2. +
2.3. = ‘част от шапка’	<i>ухо на торба</i>
<i>капа с ушима</i>	2.3. +
52. ср. уста – б. уста	<i>ухо на шапка</i>
2.1. ‘част на естествен предмет, по форма подобна на уста’	2.1. +
<i>Већ смо на устима самога кратера.</i>	<i>уста на пещера</i>
2.2. ‘част на изкуствен предмет, по форма подобна на уста’	2.2. +
<i>Замахну пушком и устима цијеви</i>	<i>уста на съд; уста на пушка</i>
<i>удари у ... пањ.</i>	
53. ср. утроба – б. утроба	
2. ‘част на артефакт, по форма и функција подобна на утроба’	2. +
<i>Назирао је мрачну утробу шуме.</i>	
54. ср. ушица – б. ушенце	
2. ‘част на артефакт, по форма и функција подобна на ушенце’	
2.1. = ‘част на игла’	2.1. –
2.2. = ‘част на инструмент’	2.2. –
<i>ушица од мотике, од секире</i>	
2.3. = ‘част на обувка’	2.3. –
<i>Очеве ципеле везао [сам] канапом</i>	
<i>за ушицу ... и вукао као колица.</i>	
55. ср. црево – б. черво	
2.1. ‘част на гумена тръба, по форма подобна на черво’	2.1. +
2.2. ‘врволица от хора’	2.2. –
<i>Последња црева пешадије замакла</i>	
<i>[су] за кукуруз.</i>	
56. ср. чело – б. чело	
2.1. ‘предна част на предмет’	2.1. +
<i>чело куће; чело колоне</i>	<i>чело на фронт; чело на колона</i>
2.2. ‘почетно място на трапеза, дом’	2.2. +
57.1. ср. шија – б. шия	
2. ‘част на планина по форма подобна на шия’	2. ‘част на изкуствен предмет по форма подобен на шия’
	<i>шия на стомна</i>
57.2. ср. шија – б. врат	
2. ‘част на планина по форма подобна на врат’	2. –

3.1.0. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘артефакт от частта на тялото’

1. ср. кожа – б. кожа
3.1.0. ‘сурова или обработена
кожа от животно’ 3.1.0. +

3.1.1. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘ястие от частта на тялото’

1. ср. бубрег – б. бъбрек
3.1.1. – 3.1.1. ‘ястие от бъбреци’
2. ср. језик – б. език
3.1.1. ‘ястие от език’ 3.1.1. +
3. ср. јетра – б. черен дроб
3.1.1. ‘ястие от черен дроб’ 3.1.1. +
4. ср. кост – б. кост
3.1.1. ‘оскъдна храна’ 3.1.1. –
Сва кућа по читаву недељу глође кост.
5. ср. мозак – б. мозък
3.1.1. ‘ястие от мозък’ 3.1.1. +

3.1.2. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘част от дреха, назовавана по частта на тялото’

1. ср. груди – б. гърди
3.1.2. ‘част от дреха, назовавана по
положението на гърдите’ 3.1.2. +
2. ср. колено – б. коляно
3.1.2. ‘част на дреха, назовавана по
положението на коляното’ 3.1.2. +
3. ср. лакат – б. лакът
3.1.2. ‘част от дреха, назовавана по
положението на лакътя’ 3.1.2. +
4. ср. леђа – б. гръб
3.1.2. ‘част на дреха, назовавана по
положението на гръба’ 3.1.2. +
5. ср. пета – б. пета
3.1.2. ‘част на чорап, назовавана по
положението на петата’ 3.1.2. +
6. ср. прса – б. гърди
3.1.2. ‘част от дреха, назовавана по
положението на гърдите’ 3.1.2. +
7. ср. прст – б. пръст
3.1.2. ‘част от ръкавица, назовавана по
положението на пръста’ 3.1.2. +
8. ср. раме – б. рамо
3.1.2. ‘част от дреха, назовавана по
положението на рамото’ 3.1.2. +

9. ср. стопало – б. стъпало

3.1.2. –

3.1.2. ‘част на чорап/ обувка,
назовавана по положението
на стъпалото’

3.2.0. ‘определена част на тялото’ – метонимия: ‘състояние/ свойство на частта на тялото’

1. ср. длака – б. косъм

3.2.0. ‘животинска козина’

3.2.0. ‘цвят на животинска кожа’

2. ср. лице – б. лице

3.2.0. ‘израз на вътрешното състояние
на човека’

3.2.0. +

3. ср. око – б. око

3.2.0.1. ‘израз на очите’

3.2.0.1. +

3.2.0.2. ‘усет, способност’

3.2.0.2. +

*Има моћи и ока да ... уочи најлепша
места ... и ... недостатке ... дела.*

Има око за красивото.

3.2.1. ‘определена част на тялото’ – метонимия: ‘заболяване на частта на тялото’

1. ср. бубрег – б. бъбрек

3.2.1. –

3.2.1. ‘заболяване на бъбреците’

2. ср. глава – б. глава

3.2.1. ‘заболяване на главата’

3.2.1. +

3. ср. грло – б. гърло

3.2.1. –

3.2.1. ‘заболяване на гърлото’

4. ср. желудац – б. стомах

3.2.1. –

3.2.1. ‘заболяване на стомаха’

5. ср. живац – б. нерв

3.2.1 ‘заболяване на нервите’

3.2.1. мн.ч. +

6. ср. јетра – б. черен дроб

3.2.1. –

3.2.1. ‘заболяване на черния дроб’

7. ср. нерв – б. нерв

3.2.1 ‘прекалена чувствителност’

3.2.1. мн.ч. ‘заболяване на нервите’

8. ср. око – б. око

3.2.1. –

3.2.1. мн.ч. ‘заболяване на очите’

9. ср. плућа – б. бели дробове

3.2.1. –

3.2.1. ‘заболяване на белите дробове’

10. ср. срце – б. сърце

3.2.1. –

3.2.1. ‘заболяване на сърцето’

11. ср. уво/ ухо – б. ухо

3.2.1. –

3.2.1. мн.ч. ‘заболяване на ухото’

12. ср. црево – б. черво

3.2.1. –

3.2.1. мн.ч. ‘заболяване на червата’

3.2.2. 'определена част на тялото' – метонимия: 'произход'

1. ср. колено – б. коляно	
3.2.2. 'произход'	3.2.2. +
2. ср. кост – б. кост	
3.2.2. 'произход'	3.2.2. –
<i>Шта има рођеније од брата, а гдје је онда жена, туђа кост ...</i>	
3. ср. крв – б. крѣв	
3.2.2. 'произход'	3.2.2. +
<i>Ох, да имам дијете, да могу ... ијеливати своју крв!</i>	
4.1. ср. трбух – б. корем	
3.2.2. 'произход, род'	3.2.2. –
<i>Данас од трбуха попа Милоша има 25 чељади.</i>	
4.2. ср. трбух – б. тѣрбух	
3.2.2. 'произход, род'	3.2.2. –
<i>Данас од трбуха попа Милоша има 25 чељади.</i>	

3.3.0. 'определена част на тялото' – метонимия: 'част – цяло': 'човек, обозначен по частта на тялото'

1. ср. брада – б. брада	
3.3.0. 'човек, обозначен по брадата'	3.3.0. +
2. ср. глава – б. глава	
3.3.0. 'човек, обозначен по главата'	3.3.0. +
3. ср. грло – б. гѣрло	
3.3.0. 'човек, обозначен по гѣрлото'	3.3.0. +
4. ср. језик – б. език	
3.3.0. 'човек, обозначен чрез езика' = 'пленник, от когото могат да се получат сведения'	3.3.0. 'хора, които сплетничат' (свѣрзано значение) <i>зли езици</i>
5. ср. кост – б. кост	
3.3.0. 'тяло на умрял човек'	3.3.0. мн.ч. +
6. ср. лице – б. лице	
3.3.0. 'човек, обозначен по лицето'	3.3.0. +
7. ср. око – б. око	
3.3.0. 'човек, обозначен по частта на тялото'	3.3.0. +
<i>Толике очи чекају одлуку.</i>	
8. ср. рука – б. рѣка	
3.3.0.1. 'човек, обозначен по рѣката'	3.3.0.1. +

3.3.0.2. ‘човек като притежател’	3.3.0.2. +
3.3.0.3. ‘човекът, обозначен по ръката като способен да окаже подкрепа’	3.3.0.3. +
3.3.0.4. ‘човек като носител на власт’	3.3.0.4. +
9. ср. уво/ ухо – б. ухо	
3.3.0. ‘човек, обозначен по ухото’	3.3.0. –
<i>И више нема турског ува у Мачви?</i>	
10. ср. уста – б. уста	
3.3.0. ‘човек, обозначен по устата’	3.3.0. –
<i>Чиме ћеш хранити и четврта уста?</i>	

3.3.1. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘част – цяло’: ‘животно, обозначено по частта на тялото’

1. ср. глава – б. глава	
3.3.1. ‘животно, обозначено по главата’ = ‘бройна единица за животно’	3.3.1. +
2. ср. грло – б. гърло	
3.3.1. ‘животно, обозначено по частта на тялото’	3.3.1. –
<i>Увијек нагласе из чије су ергеле побједничка грла.</i>	
3. ср. реп – б. опашка	
3.3.1. ‘животно, обозначено по частта на тялото’	3.3.1. –
<i>Троје деце, четири јутра, два кравска репа и стари кожух од покојнога.</i>	

3.3.2. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘част – цяло’: ‘част на тялото, обозначена по частта на тялото’

1. ср. глава – б. глава	
3.3.2. –	3.3.2. ‘коса на човек’

3.4. ’определена част на тялото’ – метонимия: ‘дейност, свързана с частта на тялото’

1. ср. глава – б. глава	
3.4.1. ‘ум’	3.4.1. +
3.4.2. ‘живот’	3.4.2. +
<i>Признај ... и спаси главу...</i>	<i>вземам главата на някого</i>
2. ср. грло – б. гърло	
3.4. ‘глас’	3.4. +
<i>... забруја у по грла дјевојачка пјесма ...</i>	
3. ср. груди – б. гърди	
3.4. –	3.4. ‘душа’
4. ср. желудац – б. стомах	

3.4. –	3.4. ‘символ на физиологичните потребности’
5. ср. живац – б. нерв	
3.4. ‘чувствително място’	3.4. ‘жизненост’
Југословенско питање је постало ... политички живац целе Аустро-Угарске.	
6. ср. жилица – б. жилка	
3.4. –	3.4. ‘физическа или духовна черта, получена по наследство’ (свѝрзано значение) бољарска жилка; поетична жилка
7. ср. језик – б. език	
3.4.1. ‘говорене’	3.4.1. +
3.4.2. ‘маниер на изказване’	3.4.2. +
8. ср. језичац – б. езиче	
3.4. ‘остроумно и насмешливо говорене’	3.4. –
9. ср. кожа – б. кожа	
3.4. ‘живот, сигурност’	3.4. +
Све се више прибојавао због своје властите коже.	спасих кожата
10. ср. крв – б. крѝв	
3.4.1. ‘темперамент’	3.4.1. +
Та дисциплина је потицала ... од урођене хладне крви.	буйна крѝв
3.4.2. ‘убийство’	3.4.2. +
11. ср. мозак – б. мозѝк	
3.4. ‘умствени способности’	3.4. +
12. ср. нерв – б. нерв	
3.4. –	3.4. ‘жизненост’
13. ср. око – б. око	
3.4.1. ‘зрение’	3.4.1. +
3.4.2. ‘надзор’	3.4.2. +
14. ср. песница – б. юмрук	
3.4. ‘дейност, свѝрзана с частта на тялото’ = ‘удар с юмрук’	3.4. +
Паде поребарке ... под тврдим личким песницама пандурским.	
15. ср. раме – б. рамо	
3.4. –	3.4. ‘подкрепа’ давам рамо
16. ср. рука – б. рѝка	
3.4.1. ‘почерк’	3.4.1. +
3.4.2. –	3.4.2. ‘спечелване картите на партњорите при игра на карти’
3.4.3. –	3.4.3. ‘рѝката като символ на труда’
17. ср. срце – б. сѝрце	
3.4.1. ‘символ на чувствата’	3.4.1. +

3.4.2. ‘душевен свят’	3.4.2. +
3.4.3. –	3.4.3. ‘безстрашие’
3.4.4. –	3.4.4. ‘отзивчивост’
18. ср. уво/ ухо – б. ухо	
3.4. ‘слух’	3.4. +
19. ср. уста – б. уста	
3.4. –	3.4. ‘говорене’

3.5. ‘определена част на тялото’ – метонимия: ‘място, обозначено по частта на тялото’

1. ср. груди – б. гърди	
3.5. ‘вътрешност, дълбочина’	3.5. –
<i>У грудима старих шума куца пулс...</i>	
2. ср. живац – б. нерв	
3.5. ‘сърцевина’	3.5. –
<i>Сулејман-паша ... продре у живац Црне Горе и ископа цркву и манастир на Цетињу.</i>	
3. ср. језичац – б. езиче	
3.5. ‘място, обозначено по частта на тялото’	3.5. –
<i>... уски шумски језичац, убачен као остро.</i>	
4. ср. нерв – б. нерв	
3.5. ‘важно място, център на дейност’	3.5. –
<i>У тесним ... просторијама најосетљивијег ... нерва у деликатном механизму мобилизације, био је хаос.</i>	
5. ср. раме – б. рамо	
3.5. –	3.5. ‘посока, обозначена по рамото’
	<i>с лявото рамо напред</i>
6. ср. рука – б. ръка	
3.5. ‘посока, обозначена чрез ръката’	3.5. –
<i>Посао ми је био ... да му у колима седим с леве руке.</i>	

3.6. ‘определена част на тялото’ – метонимия: ‘частта на тялото като мерна единица’

1. ср. длан – б. длан	
3.6. ‘дланта като мерна единица’	3.6. –
<i>рукави настављени с длана широким сомота</i>	
2. ср. лакат – б. лакът	
3.6. ‘мярка за дължина’	3.6. +
3. ср. прст – б. пръст	
3.6. ‘частта на тялото като мярка за дължина’	3.6. +

4. ср. ручица – б. рѣчичка

3.6. ‘частта на тялото като мерна единица’ = ‘сноп, рѣкойка, гранка’ 3.6. –

Дохвати ручицу зеленог предива ...

5.1. ср. шака – б. китка

3.6.1. ‘частта на тялото като мерна единица’ = ‘педя’ 3.6.1. –

3.6.2. ‘частта на тялото като мерна единица’ = ‘шепа’ 3.6.2. –

5.2. ср. шака – б. шепа

3.6.1. ‘частта на тялото като мерна единица’ = ‘педя’ 3.6.1. –

3.6.2. ‘частта на тялото като мерна единица’ = ‘шепа’ 3.6.2. +

4. ‘определена част на тялото’ – образна метафора: ‘човек, охарактеризиран по свойство, приписвано на частта на тялото’

1. ср. глава – б. глава

4.1. ‘умен човек’ 4. ‘човек като носител на определени качества’ (свързано значение)
4.1. +

умна глава

4.2. ‘човек, който ръководи’ 4.2. +

държавен глава

4.3. ‘скинхедс’ 4.3. +

бръснати глави

обријане главе

2. ср. живац – б. нерв

4. ‘предмет/ лице по функция подобен/ -но на нерв’ 4. +

Финансије су главни државни живац. *нерв на организацијата*

3. ср. жилица – б. жилка

4. – 4. ‘слаб, но здрав и силен човек’

4. ср. кост – б. кост

4. ‘нещо незначително, с малка стойност’ 4. –

Народност без народне државе гола је кост.

5. ср. костур – б. скелет

4.1 ‘много слаб човек’ 4.1. +

4.2. ‘явление, по функция подобно на скелет’ 4.2. +

скелет на пиесата

[Фабула] је одувек у литератури ... само костур за месо живота.

6. ср. лице – б. лице

4. ‘индивидуален облик на лице, предмет’ 4. +

војно лице, техничко лице политическо лице; рекламно лице
... српској земљи друго лице дајте.

7. ср. мозак – б. мозък	
4.1. ‘лице/ предмет, подобно/ -ен по функция на мозък’	4.1. +
<i>мозак банде</i>	<i>мозък на организацията</i>
4.2. ‘интелектуален потенциал’	4.2. +
<i>одлив мозгова</i>	<i>изтичане на мозъци</i>
8. ср. нерв – б. нерв	
4.1. –	4.1. ‘предмет/ лице по функция подобен/ -но на нерв’
	<i>нерв на организацията</i>
4.2. ‘талант, дарба’	4.2. –
<i>Он није имао Змајевог дара за сатиру, овог правог сатиричног нерва.</i>	
9. ср. образ – б. буза	
4. ‘чест, почтеност, гордост’	4. –
<i>Сваки човек од части и образа то би учинио.</i>	
10. ср. песница – б. юмрук	
4. ‘употреба на концентрирана сила’	4. +
<i>Борци Прве пролетерске данас ... представљају ударну песницу устанка у свом крају.</i>	<i>Стовариха железен юмрук върху немските войски.</i>
11. ср. плућа – б. бели дробове	
4. –	4. ‘залесени пространства, осигуряващи кислород’
	<i>Парковете и особено Витоша са белите дробове на столицата.</i>
12. ср. прст – б. пръст	
4. ‘чужда намеса, влияние’	4. +
<i>У свему тражи прсте енглеске обавештајне службе.</i>	<i>И той има пръст в това.</i>
13. ср. реп – б. опашка	
4.1. ‘човек, който следва някого’	4.1. +
4.2. –	4.2. ‘човек, който следи’ = ‘шпионин’
4.3. ‘незначителен предмет или човек’	4.3. –
<i>Пракса ... је културу увијек стављала на реп свих могућих пописа.</i>	
<i>Свака котерија ... имала је своје “репове” ... чланове испод осредње вредности.</i>	
14. ср. рука – б. рџка	
4.1. ‘рџката като символ на власт’	4.1. +
<i>чврста рука</i>	<i>тврда (силна) рџка</i>
4.2. ‘значим сътрудник’	4.2. +
	<i>Той ми е дясната рџка.</i>
4.3. ‘рџката като оценка за качество’	4.3. +
<i>У задрузи је било занатлија од сваке руке.</i>	<i>средна рџка човек</i>

Вести из прве руке.

15. ср. скелет – б. скелет

4.1. ‘много слаб човек’

4.2. ‘явление, по функция подобно на с.’

Почиње ... уводне чланке писати:

најпре иде скелет.

16. ср. срце – б. сърце

4.1. ‘лице/ предмет, по функция подобно/ -ен на сърце’

Радио-станица ... мора доћи у везу са срцем и мозгом устанка.

Треба само продријети у само срце ствари.

4.2. ‘добър, мил, любим човек’

Окрени се и спавај, срце – рекла је и пољубила га.

17. ср. трбух – б. търбух

4. –

18. ср. уво/ ухо – б. ухo

4. –

19. ср. чир – б. язва

4. ‘отрицателно обществоно явление’

информация от първа ръка

4.1 +

4.2. +

скелет на пиесата

4.1. +

сърце на државата

4.2. –

4. ‘човек, който яде много’

4. ‘човек, който подслушва’

4. +

ОСНОВНА МАТРИЦА ЗА ЧАСТИ НА ТЯЛОТО

1. ‘определена част на тялото’ (основа за установяване на семантична еквивалентност на думите в сръбския и българския език).

2. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на частта на тялото’

3. метонимии:

3.1.0. ‘артефакт от частта на тялото’

3.1.1. ‘ястие от частта на тялото’

3.1.2. ‘част от дреха, назована по частта на тялото’

3.2.0. ‘състояние/ свойство на частта на тялото’

3.2.1. ‘заболяване на частта на тялото’

3.2.2. ‘произход’

3.3.0. ‘част – цяло’: ‘човек, обозначен по частта на тялото’

3.3.1. ‘част – цяло’: ‘животно, обозначено по частта на тялото’

3.3.2. ‘част – цяло’: ‘част на тялото, обозначена по друга част на тялото’

3.4. ‘дейност, свързана с частта на тялото’

3.5. ‘място, обозначено по частта на тялото’

3.6. ‘частта на тялото като мерна единица’

4. образна метафора: ‘човек, охарактеризиран по свойство, приписвано на частта на тялото’

ВАРИРАНЕ НА ТИПОВЕТЕ ВТОРИЧНО НАЗОВАВАНЕ

В СРЪБСКИ ЕЗИК:

- I. 2. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на частта на тялото’ (110 семеми)
- II. 4. образна метафора: ‘човек, охарактеризиран по свойство, приписвано на частта на тялото’ (24 семеми)
- III. 3.4. ‘дейност, свързана с частта на тялото’ (18 семеми)
- IV. 3.3.0. ‘част – цяло’: ‘човек, обозначен по частта на тялото’ (13 семеми)
- V. 3.1.2. ‘част от дреха, назована по частта на тялото’ (8 семеми)
- VI. 3.6. ‘частта на тялото като мерна единица’ (6 семеми)
- VII. 3.2.0. ‘състояние/ свойство на частта на тялото’ (5 семеми)
- VIII. 3.1.1. ‘ястие от частта на тялото’ (5 семеми)
- IX. 3.5. ‘място, обозначено по частта на тялото’ (5 семеми)
- X. 3.2.2. ‘произход’ (4 семеми)
- XI. 3.2.1. ‘заболяване на частта на тялото’ (3 семеми)
- XII. 3.3.1. ‘част – цяло’: ‘животно, обозначено по частта на тялото’ (3 семеми)
- XIII. 3.1.0. ‘артефакт от частта на тялото’ (1 семема)
- XIV. 3.3.2. ‘част – цяло’: ‘част на тялото, обозначена по друга част на тялото’ (0 семеми)

В БЪЛГАРСКИ ЕЗИК:

- I. 2. номинативна метафора: ‘част на предмет/ предмет, подобна/ подобен по свойство (външно или функционално) на частта на тялото’ (88 семеми)
- II. 3.4. ‘дейност, свързана с частта на тялото’ (26 семеми)
- III. 4. образна метафора: ‘човек, охарактеризиран по свойство, приписвано на частта на тялото’ (19 семеми)
- IV. 3.2.1. ‘заболяване на частта на тялото’ (11 семеми)
- V. 3.3.0. ‘част – цяло’: ‘човек, обозначен по частта на тялото’ (11 семеми)
- VI. 3.1.2. ‘част от дреха, назована по частта на тялото’ (8 семеми)
- VII. 3.1.1. ‘ястие от частта на тялото’ (4 семеми)
- VIII. 3.2.0. ‘състояние/ свойство на частта на тялото’ (4 семеми)
- IX. 3.6. ‘частта на тялото като мерна единица’ (3 семеми)
- X. 3.2.2. ‘произход’ (2 семеми)
- XI. 3.1.0. ‘артефакт от частта на тялото’ (1 семема)
- XII. 3.3.1. ‘част – цяло’: ‘животно, обозначено по частта на тялото’ (1 семема)
- XIII. 3.5. ‘място, обозначено по частта на тялото’ (1 семема)
- XIV. 3.3.2. ‘част – цяло’: ‘част на тялото, обозначена по друга част на тялото’ (1 семема)